

67. évf., 2013. IV. 4., ára 50 dinár

13

Jó Pajtás

SÓSKOPÓ

Felhívás

a XIX. Kálmány Lajos Népmesemondó Versenyen való részvételre

Kálmány Lajos, vidékünk első néprajzkutatója, a modern magyar folklórtudomány egyik megalapozója tiszteletére és a „2013 a külhoni magyar kisiskolások éve” program jegyében a Zentai Önkormányzat és a Zentai Városi Könyvtár tizenkilencedik alkalommal rendezi meg a Kálmány Lajos Népmesemondó Versenyt, amelynek elődöntőit április végéig hat körzetben: a Bánságban (Nagykikinda és Torontálvásárhely), Nyugat-Bácskában (Bácskertes), Közép-Bácskában (Bácsfeketehegy vagy Temerin), Észak-Bácskában (Szabadka vagy Hajdújárás) és a Tisza mentén (Zenta), döntőjét pedig 2013. május 25-én délelőtt 10 órai kezdettel a Zentai Városi Könyvtárban szervezi meg. A jelentkezők korhatár nélkül a következő három kategóriában versenyezhetnek:

1. Előadóművészi kategória: egy népmese előadása. A versenyszám műsorideje legfeljebb 5 perc lehet. Korcsoportok:

- óvodás korosztály
- 7–10 éves korosztály (kisiskolások)
- 11–14 éves korosztály (felsős diákok)
- 15–18 éves korosztály (középisiskolások)
- a felnőttek korosztálya.

2. Néprajzi (népmesegyűjtő) kategória: legalább két, napjainkban hallott legendamese

- vagy hangszalagra való rögzítése és lejegyzése,
 - vagy versenyen való elmondása.
- Ebben a kategóriában műsoridő-korlátozás nincs.

Röviden a legendameséről: Az apokrif evangéliumokból és legendahagyományból eredeztetett legendamesék (AaTh 750–849) olyan szentekről (általában „Krisztus urunkról” és Szent Péterről) szóló történetek, amelyeket az egyház – a szentek legendáival ellentétben – hivatalosan nem fogadott el, nem kanonizált. Ezekben Krisztus, Szent Péter, Szent Mihály, angyalok, ördögök és földi emberek szerepelnek. Többségük tréfás mese, amelyben a humor Szent Péter cselekedeteiből: indulataiból, botlásaiból, megérdemelt bűnhődéséből adódik, de vannak köztük komolyabb hangvételű történetek is, valamint egyes dolgok eredetét elmesélő, az eredetmagyarázó mondákkal azonosítható szövegek is (például hogyan keletkezett a gomba, a fában a görcs stb.). Hazai legendameséink egy részében a tündérmesei hagyományok ötvöződtek a keresztény hagyományokkal.

3. Képzőművészeti kategória: Az idén elhunyt Czérna Miklós (1919. Adorján – 2013. Oromhegyes) neves mesemondónak, a népművészet mesterének emlékére a Szent Péter és a lópatkó (cseresznye) és/vagy a Krisztus a fősvény asszonyt teknősbékává változtatja című mesék illusztrálhatók bármely képzőművészeti technika alkalmazásával. Az ajánlott mesék forrása:

Szent Péter és a lópatkó (cseresznye)

1. Szent Péter és a dratma (Cérna Miklós meséje, Oromhegyes). In Dala Sára: Cérna Miklós történetei. Mesék, mondák, anekdoták Oromhegyesről. Budapest, 2006, Hagyományok Háza.

2. A rest többet fírad I. (Szabó Etel meséje, Szaján). In Beszédes Valéria: Jávorfácska. Fél-száz szajáni népmese. Szabadka, 1978, Életjel (Életjel Könyvek, 15.), 49–50.

3. Szent Péter meg a tíz szem cseresznye (Banka János meséje, Csóka). In Burány Béla: M' piros a gólya csőre? Budapest, 2007, Timp, 65–66.

Krisztus a fősvény asszonyt teknősbékává változtatja

1. Miből lőtt a teknős béka? (Hódegyháza [Jazovo]). Kálmány Lajos: Szeged népe. Temesköz népköltése. II. Arad, 1882, Réthy Lipót és fia, 142.

2. A teknősbéka keletkezése (Barát Erzsébet meséje, Ludas). Raffai Judit: A Rézmonyos. Ludasi népmesék. Palics–Ludas, Szabadka, 2000, 101–109.

A mesék letölthetők a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet honlapjáról is:

<http://www.vmmi.org/index.php?ShowObject=rendezveny&id=8338>

A verseny tehát két részből: körzeti elődöntőkből és döntőből áll. Az előadóművészi kategóriában a versenyzők a magyar népmesekincsből választhatnak tetszés szerint egy népmesét. A néprajzi kategória versenyzői a nagyszüleiktől, szüleiktől vagy más ismerősüktől hallott legendamesét: a) vagy hangszalagon rögzítve és lejegyezve a gyűjtésre vonatkozó adatok feltüntetésével elküldik a megadott címre, és ezzel a gyűjtéssel pályáznak a versenyen, b) vagy előadják gyűjtésüket a versenyen.

Jelentkezni a következő címre lehet:

Thurzó Lajos Művelődési-Oktatási Központ,
24400 Senta, Posta utca 18.

Bővebb felvilágosítás a 024/811-266-os telefonszámon kapható.

A jelentkezési lapon kérjük feltüntetni:

- a versenyző teljes nevét,
- születési évét és korcsoportját,
- levélcímét és telefonszámát,
- a versenykategóriát,
- az elmondásra kerülő népmesék címét és
- a felkészítő személy nevét.

A képzőművészeti pályázatra érkező munkákkal együtt ugyancsak kérjük a versenyző teljes nevét, születési évét, levélcímét, telefonszámát és felkészítőjének nevét is mellékelni.

Jelentkezési határidő: 2013. április 23.

Melléklet

Mesegyűjtemények a Vajdaság területéről gyűjtött szövegekkel

1. Banó István – Fülöp Lajos: Régi magyar népmesék Berze Nagy János hagyatékából. Pécs, 1961.

2. Beszédes Valéria: Jávorfácska. Fél-száz szajáni népmese. Szabadka, 1978.

3. Beszédes Valéria: Szócs Boldizsár meséi. Budapest, 2004. (Népmesetár)

4. Beszédes Valéria: S' r'égék szárnyán. Szócs Boldizsár meséi. Szabadka, 2005.

5. Burány Béla: Szomjas a vakló. 66 vajdasági magyar erotikus népmese. Újvidék, 1984.

6. Burány Béla: Piros a tromf. 77 vajdasági magyar erotikus mese. Zala, 1988.

7. Burány Béla: A legkisebb királylány kívánsága. 88 vajdasági erotikus obszcén népmese. Budapest, 1990.

8. Burány Béla: A menyecske meg a fekete-rigó. 107 vajdasági magyar erotikus és obszcén népmese. Szeged, 1997.

9. Jung Károly: Szépen zengő pelikánmadár. Jugoszláviai magyar népmesék. Újvidék, 1986.

10. Katona Imre – Bori Imre – Beszédes Valéria: Pingált szobák. Borbély Mihály meséi. Kálmány Lajos gyűjtése. Újvidék, 1976. (A kötet végén Borbély Mihály gyermekeinek meséi.)

11. Kálmány Lajos: Szeged népe. I–III. Szeged–Arad, 1881, 1882, 1891.

12. Kálmány Lajos: Hagyományok. Mesék és rokonművek. I–II. Vác–Szeged, 1914.

13. Kovács Ágnes: Ungarische Volksmärchen. München, 1966.

14. Ortutay Gyula – Katona Imre: Magyar parasztmesék. I. Budapest, 1951.

15. Ortutay Gyula: Magyar népköltészet. III. Budapest, 1955.

16. Ortutay Gyula – Katona Imre: Magyar parasztmesék. II. Budapest, 1956.

17. Ortutay Gyula – Dégh Linda – Kovács Ágnes: Magyar népmesék. I–III. Budapest, 1960.

18. Penavin Olga: Jugoszláviai magyar népmesék. I–II. Budapest–Újvidék, 1984. (ÚMNGY XVI., XIX.)

19. Penavin Olga: Jugoszláviai magyar diakrón népmesegyűjtemény. I–II. Újvidék, 1993, 1996.

20. Raffai Judit: A Rézmonyos. Ludasi népmesék. Szabadka, 2000.

21. Raffai Judit: A mesélő ember. Szűcs László bácskai parasztember meséi. Budapest, 2001.

22. Révész Hugó: Bácskai dalok, mesék. Szabadka, 1892.

23. Solymossy Sándor: Contes et légendes de Hongrie. Paris, 1936.

24. Tóke István: Mosolygó Tisza mente. Zentai, Zenta környéki élcek, népi anekdoták. Újvidék, 1983.

Az emberek a húsvétot, a tavaszt nemcsak a kereszténység fölvétele óta várják. Mikor még pogányok voltak, akkor is örömmel várták a hosszú, kemény tél után a rügyfakadást. Nagy magyar költőnk, Radnóti Miklós Pogány köszöntő című versét nyolcvanhárom évvel ezelőtt írta:

*Megmosakodtunk! tornyok között,
fákon pihenő szélben és most
megőszült fák közt csókokkal tarkán
pogány szemekkel kitavaszkodtunk!*

*A testünket nézd! együtt fakad a
rüggyel drága hús és napbadobált
csókjaink után boldog torokkal
így, istentelenül fölsikoltunk!*

Radnóti a tavaszt, a megújulást várta, mi mindkettőt: a jó időt is, és a húsvétot meg a vízbehányó hétfőt. A víz tisztító, gyógyító és termékenységarzsló erejébe vetett hit az alapja a vízzel kapcsolatos cselekményeknek. A lányok húsvéthétfői meglocsolása is tulajdonképpen egészség-, szépségvarázslás. A fiatalság valamikor a húsvéthétfőt a legnagyobb örömmel várta. Az egész falu kedves szórakozása volt a locsolkodás. Hogy ez hogyan történt régen, arra a húsvéthétfő régi neve is emlékeztet: a kalendáriumokban vízbevető vagy vízbehányó hétfő néven jegyezték be. Ha nem is dobálták a lányokat a vízbe, de a kúthoz hurcolták, és jól nyakon öntötték őket egy egész vödör vízzel. A lányok sikoltoztak, tetették, hogy félnek, de kimaradni a locsolásból nagy szégyent jelentett volna. Tehát ötven-hatvan évvel ezelőtt vödörrel, hideg vízzel öntötték meg a lányokat. Félték is a hideg víztől, de szomorú lett volna az, akit senki sem öntöz meg. Az volt a népszerű lány, akit sokan meglocsoltak.

Vízbehányó hétfő

Arról, hogy manapság hogyan is történik a locsolkodás, szívesen mesélnék az óbecsei Sever Đurkić iskola tanulói: **Sulc Boglárka, Bezeg Bettina, Szőke Xavér, Fehér Zsolt, Szabolcs és Budai Viktor.**

Boglárkát az utcabeli fiúk meg az osztálytársak szokták meglocsolni, akik még verset is mondanak ilyenkor.

– Minden évben várom a locsolkodókat – kezd a mesélésbe Boglárka. – Általában így köszönnek be: „Zöld erdőben jártam, kék ibolyát láttam, / El akart hervadni, szabad-e locsolni?” Persze hogy beengedem őket, s azt mondom, hogy szabad. Meg is szoktam vendégelni őket. Néha vannak vagy tízen is. A szokásos piros tojást adom nekik. Régen apukám barátai szódavízzel locsolták meg anyukámat meg engem is. Ne is mondjam, hogy utána át kellett öltöznünk.

Bettinát egyszer egy vödör vízzel locsolták meg.

– Régebben édesanyám munkatársai eljöttek hozzánk anyukámat meglocsolni – emlékezik Bettina –, s engem sem hagytak ki. Nem parfümmel locsolkodtak, hanem egy vödör vízzel öntöttek le bennünket. Nekünk is át kellett öltöznünk, mert csurom vizesek lettünk. Mostanában az utcabeli gyerekek jönnek el hozzám, s én is piros tojással kínálom őket. Anya még pénzt is szokott adni nekik. Sajnos a szimpátiám még nem jött el, mert még nem tudja, hogy tetszik nekem. No de, ami késik, nem múlik...

Xavér azt is tudja, mikor milyen tojás jár a locsolkodónak.

– Ha piros tojást kapsz – magyarázza Xavér –, azt jelenti kívánatos személy vagy, ha más

színűt, akkor nem. Én mindig pirosat szoktam kapni a lányoktól. A mamákat is meglocsolom, s tőlük pénzt is kapok. Nem költöttem el az így kapott pénzt, hanem összegyűjtöttem. A dédi mesélte, hogy valamikor őt mindig egy vödör vízzel locsolták meg a legények. Egyszer megjártam, sok hímes tojást kaptam, s mikor hazafelé igyekeztem, elestem a kerékpárral. Semmi bajom nem lett, csak a tojások törtek össze.

Zsolti nem mindennapi módomban megy az osztály lányait meglocsolni. Hegedűszóval!

– Legtöbbször az osztálytársaimmal megyünk a lányokat locsolni – meséli Zsolti –, ők locsolkodó verset mondanak, én meg hegedülök. Nagyon tetszik a lányoknak. Ugye, Betti? – szól oda Bettihez, aki helyeslően bólint. – Nemcsak az osztály lányait szoktuk meglocsolni, hanem Jónás nővérét is, Franciskát.

Szabolcs édesapjával meg a tesójával szokott locsolkodni.

– Mi csak a mamákat locsoljuk meg – halljuk Szabolcstól –, s mindig kapok a piros tojás mellé csokit meg pénzt is. Egyszer én is láttam, hogy a középiskolások traktorral mentek locsolkodni. A pótkocsin volt egy hordó víz, s vödörrel locsolták meg a nagylányokat.

Viktor is szeret locsolkodni, ő is kap a piros tojás mellé pénzt is.

– Húsvétkor meglocsolom a mamákat meg a lányokat, s ami pénzt kapok, nem gyűjtöm össze. Mivel nagy focirajongó vagyok, focis bögréket gyűjtök, és azokra költöttem. A szimpátiámat is meg szoktam locsolni, s mindig piros tojást kapok, és meg is vendégelnek – fejezi be beszélgetésünket Viktor.

Koncz Erzsébet

Sorozatok bűvöletében

Atévésatornák folyamatosan gondoskodnak arról, hogy legyen mivel eltölteni a délutánjainkat, estéinket, hiszen ahogy az egyik sorozat a végére ér, már kezdődik is a másik. A tévének, így a sorozatoknak is a legfőbb feladatuk, hogy szórakoztassanak minket. Bizony hosszú évek óta uralkodik a televíziós műsorok, zömük bejárja az egész világot, és népszerűségük töretlen a mai napig. Nem csoda hát, hogy a mi életünkben sem maradhatnak ki hol a csöpögős spanyol vagy török szappanoperák, melyek a lényegre tekintve alig különböznek egymástól, vagy éppen a krimisorozatok, ahol szuper csapatok derítenek fényt a legfurfangosabb bűntényekre is. Kétségtelen, hogy van valami különleges a sorozatokban, és az ember igényli, hogy nyomon kövesse a szereplők életét és az eseményeket, de ha nem vigyázunk, könnyen sorozatfüggővé válhatunk, miközben elfeledkezünk arról, hogy az igazi élet odakint zajlik.

A szabadkai Đuro Salaj iskola diákjai között is vannak olyanok, akik rendszeresen követnek különféle tévésorozatot. Hogy melyek azok és mi lehet a sorozatok titka, arról a hatodikos **Ikanović Krisztinát** és **Baka Andreát**, valamint a hetedikos **Romic Mártát** és **Jenei Dorinát** kérdeztük.

Krisztina több sorozatot is követ, persze ha iskolában van, akkor nem tudja mindegyiket megnézni.

– Estéinként az Éjjel-nappal Budapestet nézem, délután van a Riválisok meg a Tiltott szerelem, amit követek, de lefekvés előtt krimisorozatokat is szoktam nézni. Szerintem eléggé sorozatfüggő vagyok, legalábbis heti két-három részt általában megnézek. A kedvencem az Éjjel-nappal Budapest, mindig történik valami, veszekednek, kibékülnek, van benne szerelem is. Olyan, mint a való élet, ezért tetszik. Megszerettem a sorozatokat, és akár tanulhatok is belőlük valamit, legalábbis a bűnügyi sorozatokban a nyomozás alatt sok érdekes dolgot hallok. Persze a sorozatok inkább csak szórakoztatnak, és ha nem lennének, akkor is fel tudnám magam találni, elfoglalnám magam valamivel, meg többet tanulnék, de szerintem nem hatnak rám negatívan. Vannak osztálytársaim, akik ugyanazokat a sorozatokat nézik, amit én is, és másnap meg szoktuk beszélni, mi volt az előző napi részben, meg a mamám is követi a délutáni sorozatokat, vele szoktam őket nézni, de ha én lemaradok róla, akkor elmeséli nekem, mi történt aznap.

Andrea úgyszintén szereti a sorozatokat, követi a Jóban rosszban, a Riválisokat, a Szerelmes Annát meg a Családi titkokat.

– A legjobban a Jóban rosszban sorozatot szeretem, érdekesnek tartom. Szerintem az emberek a sorozatokból tudnak tanulni is, például azt, hogy ne kövessék el azokat a rossz dolgokat, amiket ott látnak. Némelyiket a családdal közösen szoktuk nézni, de amikor én iskolában vagyok, akkor anyu meséli el, mi történt abban a részben. Ez végül is összeköt

minket, mert például ez is egy olyan dolog, amiről tudunk beszélgetni. Szerintem a sorozatoknak néha rossz hatása van, hiszen amíg a tévét nézem, nem tudok tanulni, másrészt szórakoztatja az embert meg jó, hogy végül minden megoldódik. Néha bűnügyi sorozatokat is szoktam nézni, azok is érdekesek. Láttam, hogy hirdetnek más sorozatokat is, de azokat a csatornákat nem fogjuk, így azokat hiába szeretném, nem tudom követni.

– Én sorozatfüggő vagyok – mondja Márta –, de szerintem a gyerekek többsége az, legalábbis az én környezetemben sokan azok. Mivel az aznapi rész mindig a legizgalmasabb pillanatban fejeződik be, ezért az ember annyira kíváncsi a folytatásra, hogy másnap is odaül a tévé elé. Általában úgy szervezem meg a napomat, hogy amikor a sorozatok vannak műsoron, szabad legyek. A Jóban rosszban követem, amíg reklám van, addig belenézek a Barátok köztbe, meg a Családi titkokat és A gyanú árnyékában is szoktam nézni. Ezt a kettőt azért tartom érdekesnek, mert mindig valami probléma merül fel egy családban, és érdekel, hogyan oldják meg, mert lehet, hogy egyszer nekem is lesz hasonló problémám, sőt találkoztam már olyan esettel, ami az én életemre is jellemző lehet. Jobban szeretem azokat a sorozatokat, amik valóságosabbak, és akár velem is megtörténhetnek, mint egy álomvilágban játszódó történetet, ahol min-

denki szép és gazdag. A testvéremmel szoktam a sorozataimat nézni, a szüleim inkább az esti krimiket szeretik meg a humoros sorozatokat követik, mint a Jó barátok.

Dorina szerint a sorozatoknak nincs haszna, sőt őt néha negatívan befolyásolják.

– Általában a Családi titkokat követem, a reklám alatt pedig a másik csatornán az Éjjel-nappal Budapestbe is belenézek, és amikor azoknak vége van, a Barátok közt sorozatot nézem. A Bartók közt szerintem jó sorozat, de a Családi titkokat tényleg nem tudom, miért nézem, mert éppen semmit nem lehet belőle tanulni, és a másiktól sem, mert csak marják egymást, veszekszenek. Néha észreveszem, hogy a testvéremmel is ugyanolyan utálatosan bánok, ahogy a tévében láttam. Ennek ellenére nézem őket, ha van időm. Talán unalmas is lenne, ha nem lenne ilyesmi a tévében. Ha délelőtt is járok iskolába, a délutánjaim nem szabadok, mert zeneiskolába is járok meg tanulok, és nincs időm tévézni. Este meg különben sem találkoznék a barátaimmal, úgyhogy az esti sorozatnézés nem hiszem, hogy bármi fontostól elvonna. Azelőtt néztem szappanoperákat is, de a komolyabb bűnügyi sorozatfilmeket nem szeretem. Egyedül vagy a testvéremmel szoktam sorozatokat nézni, de amikor a Barátok közt megy, akkor anyu is csatlakozik.

Sztojánovity Livia

Reformkísérletek a Római Birodalomban

Míg a római parasztek (katonaként) a világ meghódításán fáradoztak, földjeiket elborította a gaz. A hadjáratból visszatérve nagyon sokat kellett dolgozniuk, míg ismét rendbe hozták kis birtokukat. Amikor pedig megjelentek a piacon, hogy eladják termékeiket: a búzát, jószágot vagy a baromfit, s a kapott pénzen megvásárolják mindazt, amire szükségük volt, kiderült, hogy a piacon semmit sem tudnak eladni, így tehát nem tudtak bevásárolni sem. A piacokat, vásárokat elárasztották a tartományokból és a nagybirtokokról felhozott mezőgazdasági termékek, s ezek olcsóbbak voltak, mint a parasztek saját terményei. Hogy vásárolhassanak, a parasztek kénytelenek voltak földjeiket eladni a nagybirtokosoknak, s családjukkal együtt a városokban munkát és megélhetést keresni.

A szabad emberek a városokban sem találtak munkát. Mert a városbeli kisiparosok is munka nélkül maradtak, semmittevően bolyongtak az utcákon, a nagyurak ugyanis minden munkát a rabszolgákkal dolgoztató nagy műhelyekben végeztették el. A Római Birodalomban tehát a rabszolgamunka tönkretette a szabad embereket.

A városokban üresen és céltalanul bolyongtak a munkanélküli parasztek és iparosok százezrei. Ezek voltak a proletárok, vagyis azok, akiknek egyedül csak utódaik, gyermekeik voltak, mert mással nem rendelkeztek. Mint római szabad polgárok szavazati joggal bírtak, s azt használták fel kenyérkeresetre. Szavazatukat arra a gazdagra (patríciusra) adták le, aki többet fizetett érte. Az élet iróniája: egy marék zsákmányért meghódították a gazdagoknak a fél világot, s most egy marék búzáért a gazdagokra szavaznak!

Felmerült azonban egy igen fontos kérdés: ki fogja védelmezni a Római Birodalomban a gazdagokat? Két nemes lelkű római, a Gracchus fivérek, Tiberius és Gaius, akik maguk is patríciusok voltak, a híres Scipio családdal voltak rokonok, azzal a javaslattal léptek a népgyűlés elé, hogy vegyék el a nagybirtokosok földjének egy részét, és osszák szét a föld nélküli parasztek között, tehát földreformot ajánlottak. A szegénység alig várta a kedvező

alkalmat, hogy saját érdekében szavazzon, s megszavazta a törvénytervezetet. A szenátusban azonban a gazdag szentárok a földosztás ellen foglaltak állást.

A Gracchus testvérek igen művelt és a közösségért aktívan cselekvő egyéniségek voltak. Az idősebb, Tiberius katonaként tapasztalta a hadsereg válságát, de az is megdöbbentette, hogy Itália-szerte egyre több idegen rabszolgával találkozott, akik az egykori latin parasztbirtokok helyén kialakult nagyüzemekben dolgoztak. Ezeknek a birtokoknak a kialakulásáról Appiánosz görög születésű történetíró az i. e. 2. században így írt:

A nagybirtokok (latifundiumok) kialakulása

„A gazdagok szerezték meg ugyanis a nagy részét annak a föl nem osztott földnek, s az idők folyamán egész biztosra vették, hogy azt senki sem fogja tőlük elvenni. Ha a közelükben egy szegény embernek volt egy kis földje, azt részben pénzen, részben erőszakkal megszerezték, s így szétdarabolt, kicsiny földek helyett nagy birtokon, latifundiumon gazdálkodtak. A földek megművelésére és állatok őrzésére rabszolgákat vásároltak, mert attól tartottak, hogy a szabad embereket elvonja majd a katonai szolgálat a földműveléstől.”

Így érlelődött meg Tiberius Gracchus célja: a nincstelen föld nélküli parasztek földhöz kell juttatni!

Tiberius Gracchus az egyik beszédében ezt így indokolta meg:

„Az Itáliában tenyésző fenevadak mind-egyikének megvan a maga barlangja, odúja és búvóhelye, holott azoknak, akik Itáliáért küzdenek és meghalnak, egyebük sincs a levegőnél, a világságnál. Lakás, állandó tartózkodási hely híján bujdosnak ezek feleségstül, gyermekestül. Hazudnak a hadvezérek, midőn a csatákban biztatják a katonákat, hogy védjék meg sírjaikat, templomaikat az ellenségtől. Hisz annyi római közül egynek sincs sem ősi oltára, sem családi sírhelye, ám másoknak a fényűzéséért és kincseiért harcolnak, halnak meg.”

A Gracchus fivérek

A törvény felújítása tehát az uralkodó osztály számos tagját anyagilag súlyosan érintette. Érthető, hogy kemény harcot kezdtek Tiberius Gracchus ellen.

A reformtörvény életbe lépett, és egy háromtagú bizottság hozzáfogott a törvény végrehajtásához. Amikor azonban Tiberius Gracchus – a szokás és alkotmány ellenére – a következő évben újra néptribunusnak jelöltette magát, hogy a földreform befejezését biztosíthassa, a szenatori párt utcai verekedést robbantott ki, amelyben parthívével együtt Tiberius megölték.

Kilenc évvel később öccse, Gaius Gracchus vette kezébe a földreform ügyét. De a szenátus, most Gaius Gracchus reformjai ellen is nagy erővel vette fel a harcot. Odáig mentek, hogy Gaiust a haza ellenségévé nyilvánították, és a consulok rendkívüli megbízást kaptak a fegyveres eljárásra. Gaius Gracchus, hogy ellenségei kezébe ne kerüljön, öngyilkos lett. Pár év múlva a földreform végrehajtását is felfüggesztették.

A Gracchus testvérek mozgalma tehát megbukott. Tevékenységük mégsem volt eredménytelen, mert közel 60 000 proletár földhöz jutott, és jelentősen gyarapodott a római lovagok hatalma is. A parasztság erősítése kétségkívül hasznos volt, de nem jelentette a földkérdés végleges megoldását, mert a fejlődés iránya a nagyüzem erősödése maradt.

Összeállította: Uri Ferenc történész

Kereskedés és mindennapi élet Rómában

Római szónok

Tojásfestés az iskolában

Egyik nap az iskolában tojást festettünk. Főtt tojást, szép levelű paréjt, lyukas harisnyát és hagymahéjat kellett hozni. A tanító néni egy nagy lábast hozott, amibe forró vizet öntött, és belerakta a hagymahéjat. Ezután a rezsóra tette forni. Eközben mi a tojásokat növényekkel díszítettük, majd a harisnyákba raktuk. Nagyon kellett vigyázni, hogy össze ne törjenek. Mikor befejeztük, a lábasba tettük. Két órát hagytuk a hagymahéjas vízben, majd a tancsi kiszedte, és kicsomagolta valamennyit. Nagyon szépek lettek a húsvéti tojások. – **Spasić Nikola**

Egy nap a tanító néni azzal állított be, hogy hagyományápolási órán tojást fogunk festeni. Felsorolta, hogy mit kell hoznunk: két főtt tojást, érdekes alakú fűszálakat, hagymahéjat és nejlontharisnyát.

Izgatottan vártam az órát. Sokan hoztak érdekes alakú gázt. A tojásfestés nem volt nehéz. Csak rá kellett illeszteni az előzőleg bevezített növényt a tojásra, majd harisnyába tenni, és elkötöni. A harisnyába bugyolált tojást a fazéknyi hagymahéjjal teli vízbe tettük, hogy színt kapjon. Két óra múlva kivettük. Nagyon elcsodálkoztunk azon, hogy elsőre milyen csodálatosak lettek. – **Miskolci Helga**

3. c osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Életemben először csinálók ilyet. És te?

Jól kösd el a harisnyát!

Jaj, csak ki ne essen a kanálból!

A munkánk eredménye

Tojásfestő fesztivál Tóbán

A húsvéti ünnepek alkalmából 2013. március 23-án, szombaton Tóbán megszervezték az I. Tojásfestő Fesztivált. Még mielőtt a diákok „munkába” kezdtek volna, mindenki részt vett a Szentháromság-templomban megtartott szentmisén. A 10 órakor kezdődő misét Szemerédi Pál atya celebrálta.

A további programra a Petőfi Sándor Általános Iskolában került sor. Hetven gyerek gyűlt össze négy településről: Magyarcsernyéről, Kisoroszról, Tordáról és Tóbáról. A bemutatkozás után következett a főtt és a kifújt tojások festése, díszítése. A gyerekek gyöngyökkel,

színes papírokkal és ceruzákkal, viasszal, körömlakkal stb. dolgoztak. Gyönyörű tojások kerültek ki a tanulók kezéből. Nagyon ügyesek és kreatívak voltak, ennek a szervezők és pedagógusok igazán örültek. De a legfontosabb az, hogy a csemeték büszkék voltak magukra, s felejthetetlen élménnyel gazdagodtak. Az alkotásokból kiállítást készítettek a tanítónők, ezt bárki megtekinthette.

Az ebédet a Vadászotthonban szolgálták fel. Az öngyűlés finom volt, s a gyerekek örültek, hogy a nyulak életben maradtak, mert így lesz, aki elhozza a piros tojásokat... A nőszervezet csokis tortát sült, természetesen mind elfogyott.

Az eredményhirdetést nagy izgalommal várták kicsik és nagyok. Három órakor kiosztották a legötletesebb munkákért járó ajándécsomagokat a következő tanulóknak: Szorcsik Andrea (Kisorosz), Rác Bernadetta (Torda), Fehér Melinda (Tóba), Vladuc Ágota (Magyarcsernye) és Szabó Krisztián (Tóba).

Az ovisok különdíjban részesültek, valamint minden résztvevő golyóstollat és csokit kapott ajándékba. Senki sem tért haza üres kézzel.

Lőrinc Natália

HOROG

Kölcsönvettétek, adjátok vissza!

A természetet, az élővilágot nem nagyapáinktól örököltük, hanem unokáinktól kértük kölcsön – tartja az indiánböcsesség. Ami vizeinket és azok halállományát illeti, elérkezett a visszazármaztatás ideje. A felnőttek viszont ráébredtek, hogy amit kölcsönkértek tőletek, azt nem tudják visszaadni. Mert elherdálták. Megjegyzendő: személy szerint nem azok herdálták el, akiknek lelkiismerete most azt sugallja, hogy vissza kellene már adni. Ők csupán észrevették, és ezért segítenek nektek abban, hogy visszaköveteljétek azt, ami megillet benneteket.

Ebből a megfontolásból került sor Nagybecskerek központjában arra az összejövetelre, melynek során mintegy százan horgásztak a főtér sárga tégláján. Mert ha így folytatódik – mondogatják –, a Tiszában nemsokára ugyanolyan kevés hal marad, mint amennyi a sárga téglán terem a városközpontban.

Nem politizáltak az öregek, nem is szónokoltak. Valójában segélykiáltás volt ez, a vizek és a halállomány segélykiáltása. A városközpont erre a délelőtti SOS horgász helynek kiáltották ki. Az SOS a nemzetközi segélykérés hangjele, a híradások hajnalán vezették be. Több magyarázat is fűződik hozzá. Egyik szerint az angol Save Our Souls (mentsétek meg a lelkeinket) vagy a Save Our Ship (mentésük meg hajónkat) rövidítése. Valójában azért léptették életbe ezt a rövidítést, mert a távirírási szabvány szerint három hosszú, három rövid, három hosszú jellel áll. Tehát ha zűr volt, az is leadhatta, aki máskülönben nem járatos a Morze-ábécében.

A főtérről küldött segélykiáltás bővebb megfogalmazásában a felnőtteken kívül szép számban vettek részt a ti nemzedéketek képviselői is. Legalább húszan. Tüntetően egy teknőben horgásztak, melyben – kizárólag miattuk – hal is volt. Nem valami sok, csupán egy dévérkeszeg meg egy ezüstkárász. De ezek sem kaptak a horogra. Elsősorban azért, mert a felvonulók ez alkalommal nem is kötöttek horgot a zsinórvégére, tehát csali sem volt, a halakat pedig utóbb éppen a gyerekek engedhették vissza a közeli tavak egyikébe.

Hideg volt, dermesztő szél fújt. De a kispecások oda se néztek. Beálltak a felnőtt zsinórátatók közé, a és szebb horgásznapi reményében dacoltak a hideggel, a széllel. Közben szélesen mosolyogtak, olyor jókat nevettek. Voltak olyan kicsik is közöttük, akik talán fel sem fogták – csupán érezték! –, hogy értük szól a történet.

Andrej Lomjanski (elől), Kószó Tímea és Krisztián, Damjan Popetru, Dorotea Lomjanski és Nagy Anna

Marijanna Di-Di Romanov bohóc és a kishorgászok

Jovan Popov

Márki Vivien

Lomjanskiék

Nagy Anna és Dušan Čurguz

Április 4.
Izidor napja.

Izidor: Görög eredetű név. Jelentése: físz (egyiptomi istennő) ajándéka.

1929. IV. 4. (84 éve)

Meghalt Karl Friedrich Benz német mérnök, a modern gépkocsitechnika egyik úttörője. 1885-ben megépítette kétütemű gázmotorját, 1886-ban pedig bemutatta már egy lóerős, négyütemű motorral hajtott, háromkerékű járművét. Sok gépjárművel kapcsolatos szabadalmat jegyzett, és tökéletesítette a villanygyújtást is. 1883-ban alapított cége, a Benz & Cie – Rheinische Gasmotorenfabrik 1926-ban egyesült a Daimler Motorengesellschafttal, létrehozva a Daimler-Benz AG-t, ez pedig nem más, mit a mai Mercedes...

1883. IV. 4. (130 éve)

Megszületett Juhász Gyula költő, tanár, hírlapíró. A 20. század első felében Magyarország egyik legismertebb költője volt. Első versei a Szegedi Naplóban jelentek meg. Versei általában rövidiek, zárt kompozíciójúak. Ismertebb versei: Milyen volt..., Anna minden (Anna-versek), Tiszai csend, Magyar táj, magyar ecsettel (tájversek).

Április 5.
Vince, Irén és Teodóra napja.

Vince: A Vincentius latin név rövidüléséből származó Vince győztest, győzedelmest jelent.

Irén: Görög eredetű. Jelentése: béke.

1912. IV. 5. (101 éve)

Megszületett Örkény István író. Legismertebb könyve az Egyperces novellák című gyűjtemény.

<http://mek.niif.hu/06300/06345/06345.htm>

1950. IV. 5. (63 éve)

Jönköpingban megszületett Agnetha Åse Fältskog svéd énekesnő, az ABBA együttes „szőkeje”.

Április 6.

Biborka, Vilmos, Dénes és Taksony napja.

Biborka: Régi magyar női név. A bíbor közső jelentése az Árpád-korban: finom lenszövet. A drága kelme nevét az úrnők bóknévként, a szövönők foglalkozásnévként kapták. A Bíbor, Bábora női névnek a 19–20. században felújított, kicsinyítő képzős változata. **Taksony:** Török eredetű régi magyar név, Árpád fejedelem unokájának, a negyedik magyar nagyfejedelemnek, az összes Árpád-házi király ősenek a neve volt. Jelentése: jóllakott, elégedett, vad, kegyetlen, féktelen, szilaj.

1199. IV. 6. (814 éve)

Franciaországban meghalt Oroszlánszívű Richárd angol király. Elérte, hogy a keresztény zarándokok szabad utat kapjanak a szent helyekre, de Jeruzsálem továbbra is az egyiptomi szultán, Szaladin birtokában maradt. 1195-ben meg kellett védenie a királyságot fivérével, Földnélküli Jánossal szemben, aki Oroszlánszívű Richárd halála után 1199-től követte a trónon.

1909. IV. 6. (104 éve)

Robert Peary elérte az északi-sarkot. Frederick Albert Cook amerikai sarkkutató Peary-vel szinte egy időben jelentette be, hogy már egy évvel honfitársa előtt, 1908. április 21-én meghódította az északi-sarkot. A Cookot kísérő eskimók azonban bevallották: az expedíció még a pólus előtt megállt, s a bizonyítékul használt fényképek messze a céltól készültek. Cook az északi-sarktól mintegy 900 kilométernyire épített hókunyhóra tűzte ki az amerikai zászlót.

Április 7.

Herman, József, Ármin, Mária és Árpád napja.

Herman: Germán eredetű név. Eleminek jelentése: (had)sereg + férfi.

Ármin: A germán keruszkusok fejedelmének latin Arminius nevéből rövidült.

30. IV. 7. (1983 éve)

Jézust keresztre feszítették. 30. IV. 7-én vagy 33. IV. 3-án, a zsidó pászkaünnepet megelőző pénteken végezték ki a Golgotán, Jeruzsálem kapujában a názáreti Jézust. Jézus Krisztus (görög, khrisztosz = felkent, innen ered: khrisztianosz = keresztény), a kereszténység

alapítója – az i.sz. 1. század második felétől lejegyzett evangéliumok alapján – 30 évesen tűnt fel tanításaival Galilea falvaiban. Tizenkét tanítványával együtt járta az országot és prédikált. Messiást, a zsidó népnek megváltást hozót látták benne hívei.

1948. IV. 7. (65 éve)

Egészségügyi világnap. Az ENSZ ezen a napon alapította meg a WHO-t (World Health Organization), az Egészségügyi Világszervezetet.

Április 8.

Dénes és Valter napja.

Dénes: Görög eredetű név, a Dionüsziosz névből származik. Jelentése: Dionüszosznak ajánlott. A görög mitológiában Dionüszosz a bor és a szőlő istene.

Valter: Német eredetű név. Jelentése: uralkodó sereg.

1919. IV. 8. (94 éve)

Meghalt Eötvös Loránd világhírű magyar fizikus, geofizikus, a torziós inga feltalálója, miniszter. 1867-től a heidelbergi egyetemen tanult kémiát, fizikát és matematikát. Tudományos munkásságát legfőképp a gravitáció és földmágnesség témakörében folytatta, legismertebb eredménye az igen precíz és érzékeny torziós inga megszerkesztése volt. Munkássága mellett sportemberként és hegymászóként is ismert volt, Dél-Tirolban 1902-ben az egyik 2837 m magas csúcsot róla nevezték el Cima di Eötvösnek.

1431. IV. 8. (582 éve)

Megszületett François Villon francia költő. A lírai költészet formai elemeit felhasználó, de témaválasztásában inkább a dolgok fonákját bemutató

balladái és zsargonban írt versei hűen tükrözik magát a kort, a művelt költő hányatott, bűnös életét, mély vallásosságát. A későbbi romantikus szerzők benne látták az „elátkozott költők” előfutárát.

Április 9.

Erhard, Malvin, Vince, Dömötör és Lél napja.

Malvin: Germán eredetű összetett név, a magyarban női név. A németben a Malwin férfinév, női párja a Malwine. Jelentése: a jog barátja.

Lél: Finnugor magyar eredetű név, Árpád fejedelem dédunokájának a neve. Jelentése kürtös, kürtfúvó.

1514. IV. 9. (499 éve)

X. Leo pápa adott felhatalmazása nyomán Bakócz Tamás esztergomi érsek keresztes hadjáratot hirdetett Magyarországon a török ellen.

1908. IV. 9. (105 éve)

Pécsen megszületett Victor Vasarely (eredeti nevén: Vásárhelyi Győző) festő- és grafikusművész, az op-art (optikai művészet) atyja.

Április 10.

Zsolt és Ezékiel napja.

Zsolt: A Solt név alakváltozata, amely azonos eredetű a Zoltán, valamint a Zolta és esetleg a Csolt névvel, az ötörök sultan szóból származik. Jelentése: uralkodó.

Ezékiel: héber eredetű férfinév. Jelentése: Isten teszi erőssé a gyermeket.

1847. IV. 10. (166 éve)

Makón megszületett Joseph Pulitzer, a magyar származású amerikai sajtómágnás. Tizenévesen került az USA-ba. Erőszakos modorával sok ellenséget szerzett magának, de sikereit senki nem vitathatta. Mestere volt a sajtóüzletnek és szeretett jótékonykodni, többek közt megalapította a nevével viselő díjat, amely ma is a legrangosabb újságírói elismerésnek számít. Halálakor 30 millió dolláros vagyont hagyott hátra.

1912. IV. 10. (101 éve)

Elindult végzetes útjára a Titanic brit luxushajó Southamptonból. Az Olympic-osztályú utasszállító hajó, amely egy jéghegygel történt, 1912. április 14-i végzetes ütközéséről elsüllyedéséről vált ismertté.

A tél eltűnő nyomai

Ahogy távolodunk március idusától, úgy tűnnek el a tél nyomai. Az erdőben még kopaszon állnak a fák, a vízparti fűzek azonban már zöldellenek. A mezei pocok az olvadást követően újra a föld alá kényszerültek. A megsárgult fűszálak között a napsütés és a langyos esők hatására nagyon hamar megjelennek a tavaszt jelző első zöld fűszálak, és az újra pezsdülő életet jelzik a vakond friss, messziről barnálló túrásai is. A párolgó földek és legelők felett egymással versenyezve dalolnak, trilláznak a mezei pacstírták. A városok magas épületein, a kéményeken, a tévéantennákon fekete rigók flótáznak. A parkokban az öreg fák törzsén nagy, messziről pirosuló foltokban napoznak a bodobácscok. A langyos levegőben lepkék és poszméhek repülnek, és az erdő védett zugában magas fán épült hatalmas gallyfészkebe már lerakta többnyire két tojását a fehér farkú, öreg rétisaspár.

Áprilisban érkeznek legszebb hangú énekesünk: csattognak a fülemülék, csengő hangon énekelnek a fekete sapkás barátok, a folyók ártereinek fűzeseiben a kerti poszták folyamatos, gurgulázó dalában gyönyörködhetünk. Április második felében már szól a kakukk, a parkokban, kertekben, ligetes erdőkben ezekben a napokban hangzik fel az Afrikát megjárt nyaktekercs harsány „vi-vi-vi-vi” kiáltása.

A tavasz talán a legmozgalmasabb évszak. Ezernyi látnivalóval, színnel, madárdallal, tarka virágokkal vár az erdő, a rét és a tópart. A bőség zavarában gyakran azt a legnehezebb eldönteni, hogy a sok lehetőség közül melyiket válasszuk, hová menjünk kirándulni. Ráadásul munka vagy tanulás mellett nagyobb, egész napos túrára, természetjárásra csak a hétvégek kínálnak lehetőséget.

Minden élőhely, rét, legelő, erdő vagy vízpart megannyi látnivalót, élményt kínál. Érde-

mes például szemügyre venni egy-egy hangyaboly nyüzsgő életét. A boly tetejét napos időben teljesen beborító hangyákról kiderül, hogy állandó mozgásban vannak. Kint sütkezve átmelegednek, hőt vesznek fel, aztán a fészek belsejébe, a boly mélyére sietve leadják azt, amit a napsugarakkal magukba szívtak.

A petézni érkező békákat kiöntések, kubbogdörök, sekély tószegélyek közelében leshetjük meg. Sok élményt nyújthat a frissen érkezett gólyapár napi tevékenységének megfigyelése is. A parkok sétányairól a bokrok alatt fészekanyagot gyűjtő fekete rigókat követhetjük nyomon. Most is időszérű a figyelmeztetés: vezessünk naplót a látottakról! Ez hasznos lehet a későbbiekben, de ezernyi téma kínálja magát akkor is, ha iskolai vagy tanulmányi versenyekre szánt dolgozatot szeretnénk készíteni.

Régi igazság, hogy víz nélkül nincs élet! De azt is érdemes számon tartani, hogy minden élőlény meghatározó alkotóeleme a H₂O. A medúzák testének több mint 90 százaléka víz. A hazai folyókban és tavakban is honos compónál 80, a tavi békánál 77 százalék ez az arány, míg az ember testtömegének 60 százaléka víz. Ez is arra figyelmeztet, hogy megszorozott gondot kell fordítanunk folyóink, tavaink, vizes élőhelyeink megóvására, a már sok gondot, kárt okozó szennyezések megelőzésére, illetve megakadályozására. Jó lenne, ha soha nem kellene hírt kapnunk a Duna, a Tisza, a Száva és a többi folyó élővilágát, minőségét veszélyeztető olajfoltokról vagy más szennyeződésekről (lásd a múlt keddi Magyar Szó horgászrovatának cikkét a dunai pakura-kiömlésről).

A tavaszi időszakban gyakran járok halastavak környékén, és mindig rabul ejt a látnivalók hihetetlen sokfélesége. Ezért is tanácsolom mindazoknak, akik valamelyik halastórend-

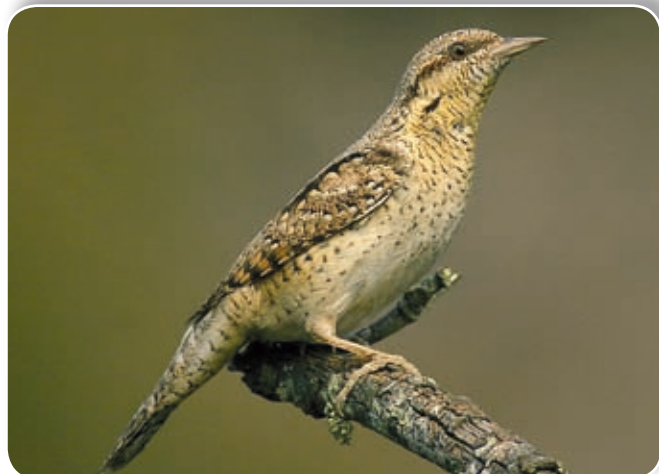

Zöld hidra

szer, esetleg Ludas vagy a Topolyai-tó közelében élnek, hogy figyeljék meg, miként serked az új nád, hogyan népesül be a nádas madarakkal, rovarokkal és más állatokkal.

A legjobb az lenne, ha kint a szabadban, a tó vagy a folyó partján vizsgálhatnánk mikroszkóppal a különböző vizekből vett mintákat. Szerencsére sok esetben egy kézi nagyító is megteszi. Gyermekkoromban mindig volt néhány olyan akváriumom, amelyben a hazai vizekben gyűjtött állatokat tartottam. Volt bennük sárgaszegélyes csíkbogár és szitakötőlárva, halivadék, ebihal és sok minden más. Élénken emlékszem, milyen nagy élményt nyújtott, amikor a frissen hozott vízinövények egyikén az első zöld hidrát megpillantottam. Később nagy meglepetésemre a tányércsigán is láttam egyet. A hidra szoros szimbiózisban él a zöldmoszatokkal, zöld színét nekik köszönheti. Az akvárium üvegfalán át megfigyelhetjük táplálkozását is. Ha nagyobb zsákmányt sikerül begyűrtie gasztrális üregébe, teljesen deformálódik, olyan lesz, mint a nagy békát nyelt vízisikló.

Sch. E.

Nyaktekercs

Sárgaszegélyes csíkbogár

Egy szokatlan háziállat A sivatagi róka

A sivatagi róka a kutyafélék családjába, a rókák nemzetségébe tartozó gyönyörű, apró ragadozó. A sivatagi rókákat háziállatként is tartják, habár ez nem túl gyakori.

Apró termetűek, de füleik hatalmasak. Hasonlóan viselkednek, mint a kutyák. Mivel még nincsenek háziastíva, gondos szocializációt igényelnek, és a szökéssel szembeni óvintézkedésekre is szükség van.

A sivatagi rókák átlagosan 1–1,5 kilogrammot nyomnak, bundájuk vörös vagy vörösesbarna, apró fekete foltokkal a farok és

a hát környékén. Rendkívül mozgékonyak, gyorsak és fürgék, hangjuk vékony, magas. Ezek a rókák a vadonban éjszakai állatok, de házikedvencként többé-kevésbé felveszik gazdájuk életritmusát. Tiszták és könnyen nevelhetőek, bár erről elég változó a gazdik véleménye.

A vadonban a sivatagi rókák mindenevők, hiszen különböző rovarokkal, rágcsálókkal, növényekkel, gyümölcsökkel és hullókkal táplálkoznak. Etetésükhöz a legtöbb gazdi sikeresen alkalmazza a kutyaeledel, macskaeledel, zöldségek és gyümölcsök keverékét.

A sivatagi rókák nagyon aktívak, ezért szükségük van valamire, amivel levezethetik fölös energiájukat. Kíváncsiak, így hát bármibe belemennek. Nagyon szeretnek ásni. Néhány gazdi még a „hozd vissza” játékra is megtanította őket. Egyik kedvenc időtöltésük a napon való sütkérezés.

A sivatagi rókák eléggé hasonlítanak a kutyákra, és a saját kezűleg felnevelt kölykök általában kezelhetőek, csak akkor harapnak, ha fenyegetve vagy bezárva érzik magukat. Pórázra lehet őket szoktatni és a „gyere ide” utasítást is megtanulhatják. Általában nem félnek az idegenektől, és mindenkivel barátságosak. Előfordulhat, hogy zaklatják a háztartásban élő többi állatot, de csakis azért, mert egész nap játszanának velük.

Bár szívos állatok, a kutyákhoz hasonlóan szükségük van állatorvosi felügyeletre és a szabványos kutyabetegségek elleni oltásokra.

A pörölycápa

A pörölycápák tökéletes ragadozók, amelyek kalapács alakú fejüket használva találják meg a zsákmányukat.

Egymástól távol elhelyezkedő szemük jobb látási teret ad nekik, mélyrehatóbban tudják átvizsgálni az óceánt zsákmány után kutatva. Érzékelik a vízben terjedő elektromos hullámok változását. A pörölycápa ezen tulajdonsága lehetővé teszi, hogy megtalálja a kedvenc húsát, a tuskésráját, amely általában a homok alá temeti magát.

A nagy pörölycápa a legnagyobb a kilenc azonosított ilyen faj közül. Hosszúsága elérheti a 6 métert, a súlya pedig a 450 kg-ot, jóllehet a kisebb egyedek gyakoribbak.

Világszerte megtalálhatók a mérsékelt és trópusi vizekben, mind a partok mentén, mind a nyílt tengeren. A pörölycápákat nyáron csapatokban lehet látni, amint hidegebb vizeket keresve vándorolnak. Hátuk színe a szürkésbarnától az olívaöldig változik, hasi részük piszkosfehér, fűrészszerű fogaik pedig háromszög alakúak. Magas, éles hátúszójukról könnyű felismerni őket.

A legtöbb pörölycápa faj elég kicsi, és ártalmatlanok az emberekre nézve. A nagy pörölycápát óriási mérete és vadsága potenciálisan veszélyessé teszi, habár csak pár támadásról tudunk.

Nem ismerjük pontosan a pörölycápák populációját, de világszerte stabilnak látszik, és nem tartják veszélyeztetett halnak.

Két új gyíkfajt fedeztek fel Peruban

A perui esőerdőben két új gyíkfajt fedeztek fel az Andok egyik kevéssé ismert régiójában, az ország északkeleti részén. Mindkét gyíkfaj színes, zöld és barna foltokat hordoz a testén, mely lehetővé teszi, hogy beolvadjon az otthonául szolgáló esőerdőbe.

A gyíkokat a Cordillera Azul Nemzeti Parkban találták meg, mely a harmadik legnagyobb park az ország területén. Az egyik fajt a rezervátum után nevezték el (*Enyalioides azulae*).

A második fajt ugyanazon folyóvízgyűben találták meg, és a kutatást támogató abu-dzabi koronaherceg, Mohamed ben Szaid al-Nahajan sejk után (*Enyalioides binzayedii*) nevezték el. Al-Nahajan alapította meg a Mohamed ben Szaid Fajvédelmi Alapítványt, mely világszerte számos faj védelmét segíti.

Mindkét faj egyfajta erdei gyík, mely csoportról korábban azt hitték, csak maréknyi fajt ölel fel. 2008 óta három új fajt találtak a csoportban a most leírt két másik mellett. A kutatók szerint mindez azt sugallja, hogy több faj várhat még felfedezésre az Andok közeli feltérképezetlen területeken.

RÜGYFAKADÁS

Játszani csuda jó!

Régebben, mikor még kisebb voltam, rengeteget játszottam. Most már, az idő múlásával egyre ritkábban merülök bele a játékba. Persze ha néha meglátom egy kedves játékot, utána nyúlok. Ilyenkor visszagondolok a régi szép időkre. Például, amikor anyával kiskuktáztunk. Bementem a szobámba, és elkezdtem rendezkedni, a játékosdobozaimból kis szobát építettem, elővettem a műanyag felszerelésemet, és már indult is a főzés. Később egymásra raktam néhány cipősdobt, és párnákat tettem köréjük. Ez helyettesítette az asztalt és a székeket. Anya mindig megdicsért, hogy született szakácsnő vagyok.

Persze mint minden gyereknek, egy időben nekem is érdekes volt a plüssállatozás. Óriási plüssgyűjteményt rakhattam fel a polcomra. Születésnapomon mindenki megcsodálta, és játszott vele.

A kedvenc játékom mégis a gyurmázás volt. Kisállatokat formáltam a gyurmából, és sorba állítottam őket a kávézóasztalon, hogy a kis vörös fülű ékszerteknősöm megcsodálhassa. Nagyon elszomorodtam, mikor rá sem hederített.

Játéknak számít az is, amikor az ember egy élő kisállatot tekint játszótársának. Egyszer egy ember az apukámmal való sétálás közben megkérdezte, hogy szükségünk van-e kismacskákra. Természetesen én igent mondtam, apa pedig nemet. Egy kis hízelgés után ő is beleegyezett. Másnap reggel, ahogy óvodába indultam, ajtónk előtt egy nagy doboz volt, benne két aranyos, hófehér kiscicával. A nagy örömtől majd kiugrottam a bőrből. Kikaptam az egyiket a dobozból, és megsimogattam, levegőbe dobáltam, összevissza ölelgettem. Mindennap gumiegerekkel szórakoztattam őket. A kutyusokkal is jól lehet szórakozni. Amynek hívják az enyémet, aki nagyon pajkos. A játékunk abból áll, hogy én elszaladok, ő meg utánam szalad, és megpróbál rám ugrani. Néha sikerül is neki, de általában kitérő oldalmozdulatokkal lehangyom.

Ahogy nőnek a gyerekek a számítógép iránt kezdenek érdeklődni. Az interneten sok játék van. Nekem kedvenc játékom a The Sims 3. Itt egy virtuális világot hozhatok létre, és egy általam alkotott családdal játszhatok.

Zenkívül az interneten játszom még az Ebnevelét, ahol mindennap gondoskodnom kell a kutyusaimról. Ötven faj közül választhatok, de az árvaházból is örökbe fogadhatok egyet.

Az olvasást sem vetem meg. Mindennap kezem ügyébe kerül egy könyv. A kedvenceim Fekete Istvántól a Bogáncs és a Tüskevár.

Játszani jó, mert játék közben elfeleded a gondjaidat, és visszaemlékszel a múltira.

Bartus Valentina, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Márton

Van nekem egy elméletem a Márton nevű macskámról.

Ez az elmélet, amit most próbálok elmondani, úgy fogalmazódott meg bennem, hogy a macskám csak ritkán volt otthon. Sokszor napokig nem láttam, majd egyszer csak előkerült a semmiből. Így elkezdett piszkálni a gondolat, hogy merre lehet, mit csinálhat. Arra jutottam, hogy ez a nyávogó élőlény valamiféle titkos ügynök, aki elutazik külföldre bevetés céljából. Ez a gondolat bántott egész távolléte alatt, és egyre csak azt figyeltem, nem ólálkodik-e valahol a ház körül.

Egy szép, napfényes reggelen, azt hiszem, szombat volt, észrevettem, hogy az almafa alatt az árnyékban fekszik.

– Bingó! – kiáltottam hangosan, és odamentem hozzá. Figyeltem, mit csinál, azaz, csinál-e egyáltalán valamit, mert úgy tűnt, mintha aludna. Meg voltam győződve róla, hogy csak tettet az alvást, és tud arról, hogy figyelem. Tudniillik a macskáknak nagyon jók az érzékszerveik. Hogy kiderüljön, igazam van-e, fennhangon megkérdeztem tőle:

– Márton tagadja-e ön, hogy egy titkos szolgálatnak dolgozik?

– Miáúú! – szólott bölcsen rekedt hangon.

– Diplomátikus válasz, de nem ezt kérdeztem!

– Miáúú! – mondta újra, kicsit halkabban.

Ez volt az a momentum, amikor tudatosult bennem, mit is csinál: a saját macskámat vallatom. Sarkon fordultam, és ott hagytam a nagy fűben, a hús árnyékban, de azért még visszaszóltam:

– Ezzel még nincs vége!

Klebecskó Bence, 8. osztály, Dózsa György iskola, Gunaras

Fenyőfa (Képvrs)

Itt
állok
magamban,
itt
az ég
alatt,
széttárt karjaim közt
csak a hűvös szél fut át, egy pillanat
felnyitja szemem, borzolja
tüskés leveleim,
erős törzsem megannyi büszkeséggel
békésen fejet hajt,
örökzöld lombjaim
tele reménységgel várják a napfényt,
a tavaszt,
azt, hogy nőjenek egy araszt.
Ez vagyok én itt az ég alatt,
élek,
és csak
tovább mesélek mindaddig,
amíg lombjaim
simogatják
az ég kéklő egét.

Csikós Ervin, 8. osztály, Móra Károly iskola, Szaján

Bolondok napja

*Április elseje a gyerekek kedvenc napja,
Ilyenkor csak bolondoznak.
Másra nem is gondolnak,
Csak hogy valakit becsapjanak.
Ezt a napot szeretem,
Mert egész nap nevetek.*

Hovanyec Anita, 7. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Csalóka rímek

*Mondok valami rémeset,
ami igazán rém eset.*

*Volt egyszer egy villám,
amibe belecsapott a villám.*

*Barátom Breszlávszki Áron,
eladó alacsony áron.
Mondta erre Áron:
kinyírlak mindenáron!*

**Szabó Csongor, 6. osztály,
Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka**

*Ablakomon besüt a nap,
Már megint egy újabb nap.*

*Szövegemet gépelem,
De kiesett a gépelem.*

*Torkoskodok megint,
Anyám ezért megint.*

*Napom része a szerelem,
De biciklimet is szerelem.*

*Nézem, ahogy a pap ír,
Tele van a papír.*

**Sótanyi Zsófia, 6. osztály,
Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka**

A világom

Örülök a jó osztályzatnak.
A szép lányoknak.
Egy gyönyörű gazdaságnak.
A havas játékoknak.

Örülök a látásomnak.
A cséplőgépeknek.
A jó cipőkrémeknek,
és a repülőgépeknek.

Szeretem a pillangókat.
A minitankokat,
de nem a veszélyes hulladékokat.

Szeretem a szép tájat.
A frissen szedett szamócákat.
Az én gyönyörű álmvilágomat.

**Jepurski Denis–Tóth Krisztián–Resócki Róbert,
6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada**

Ítéletre várva

Talán jobb lett volna, ha nem töröm le a műemlékszobor orrát. De megtörtént, ezért vállalom a felelősséget, és most itt állok a tanári ajtaja előtt.

Az egész a második óra utáni szünetben történ. Mi csak futbaloztunk, de mivel a focizás nem erősségem, egy elhibázott rúgással eltaláltam a szobrot, és eltörött az orra. A többiek eltűntek onnan, nehogy rájuk fogja valaki, hogy ők a tettesek. Csak egy valaki maradt ott, az igazi tettes, azaz én. Mivel tudtam, hogy úgyis megtudja mindenki, inkább én mondtam meg. Először nem tudtam, hogyan tálaljam az esetet, de mikor elkezdtem a mondókám, már könnyebb volt. Utána persze jött a feketelés! Mikor az igazgató meg tudta, én meg sem mertem muhkanni, mert leharapta volna a fejem. De most ideértem történetem jelenéhez, várok, búsulok. Orrlógatás közben azt vettem észre, hogy az ajtó nyílik. A tanárnő lépett ki először, majd utána a felbőszült igazgató. A szívem a torkomban dobogott, és görcsbe rándult a gyomrom. Meghozták a döntést. Szerencsém volt, hogy a szobor régi, és értéktelennek számított. Ezért megúsztam egy szóbeli osztályfőnöki megrovóval. Nagy kő esett le a szívemről, mert tudtam, hogy ez nem viszi le a magaviseleti osztályzatot. De megfogadtam, hogy a focipályán kívül nem játszom soha többé.

Mecserik Balázs, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Árpatörek, búzatörek, összeveszett a két öreg

– Fanni! Kelj fel, negyed nyolc van! – hallottam anyu hangját.
Hirtelen kipattant a szemem, és minden végigfutott az agyamon. Csü-törtök... biológia-ellenőrző. Te jó ég! Nekem is pont ma kellett elaludnom.

Villámgyorsan összeszedtem magam, és a táskámba dobtam a plüsskutyusomat, amit minden alkalommal magammal viszek, ha nehéz nap vár rám. Gyors léptekkel az iskola felé vettem az irányt. Ott a szokásos láрма fogadott. Kivettem a táskámból a kutyusomat, és csatlakoztam a többiekhez. Az egyik osztálytársam megszólalt:

– Jaj, milyen édes a plüsskutyád! Nekem is kell egy ilyen! – mondta.

Én csak mosolyogtam, és még jobban magamhoz szorítottam kedvencemet. Nagyon gyorsan múltak a percek. Jött is a harmadik óra, azaz a biológia-ellenőrző. Nekiálltam megkeresni a füzetemet, hogy átolvassam az anyagot. De nagy meglepetés várt! Nem volt a táskámban a plüssöm! Megfordultam, és az osztálytársamra förmedtem:

– Hol van a kutyusom? Biztos te vitted el, neked tetszett legjobban! – kiabáltam.

– Nem tennék ilyet! Tudod, hogy nem én voltam! – felelte.

– Akkor meg ki vette el? Mondd meg! – ordítottam tovább.

– Fanni! Ott van a padodban! – vágott a szavamba.

Benyúltam a padomba, és már éreztem is a puha szőrét.

– Bocsáss meg! Nem akartam kiabálni! – mondtam.

– Nem gondoltam volna, hogy ilyet állítasz rólam – felelte szomorúan.

Természetesen kibékültünk.

Ebből megtanultam, hogy nem szabad hirtelen ítélni mások felett.

Tóbiás Fanni, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

RÜGYFAKADÁS

A kavics

Egy napsütötte délután a folyóparton üldögéltem egymagamban, és unalmamban kacsáztattam a kavicsokat a vízen. Ahogy dobáltam a köveket, az egyik, ami a kezembe került, ledermesztett. Csak ültem szótlánul, és bámultam azt a kis, hófehér kavicsot.

Elgondolkodtam, vajon hány folyót, tengert, óceánt járt már meg, hány hal lapult meg rajta, hány vízcica csusszogott át rajta, és vajon hány ember kezében járt már, és hányan gondoltak bele, hogy honnan érkezhetett ez a kis kavics. Ahogy nézegettem, egy hang szólalt meg. Először azt hittem, hogy képzelődöm, de utána rájöttem, anyám szól, hogy készen van a vacsora. A kavicsot letettem az íróasztalra, és lementem vacsorázni. Étkezés után a szobámban bekapcsoltam a tévét, de egyáltalán nem a tévét néztem, hanem azt a kis kavicsot. Másnap reggel magammal vittem az iskolába. Az órákon nem figyeltem a tanár szavára, hanem csak a kavicsot gondolkodtam. Szünetben is azt nézegettem, s a barátaim csodálkoztak, hogy mit csinálok azzal a vacak kódarabbal. Iskola után ledőltem az ágyra, a kezembe szorítottam a kavicsot, a fülemhez tettem, és hallgattam, hallgattam. Hallani véltem a hullámok csattogását, a halak mozgó uszonyait és a bálnák dalát. Estefelé járt már az idő, a kavics az ágyon hevert. Mentem volna ki az ajtón, de hátranéztem, és rossz érzés fogott el. Megbabonázott ez az ártatlan kavics, vajon hány ember eshetett már a fogságába?

A kavicsal együtt kimentem a naplementében úszó folyóhoz. Egy pillanatra üres lett a fejem, a kezemet hátrarántottam, és beledobtam a kavicsot a vízbe, hadd vigye tovább az áramlat a következő gazdjához.

Talpai Vilmos, 7. osztály, Gligorije Popov iskola, Kisorosz

A tavasz

Februári havas ág,
kibújt már a hóvirág.
Az egyik szemem azt látja,
hogy a hó esik,
a másik pedig,
hogy a rigó ugrándozik.
Van hóvirág, ezt leszedem,
jaj, elolvad a hóemberem!
A hó már nem esik,
s a nap csak úgy szikrázik.

Ali Amina, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Kedvenc állatom

Az én kedvenc állatom a kutyám. Azért ő a kedvencem, mert őt szeretem a legjobban. Kis fülecskéivel legyezgeti magát, ha melege van. Terméte kicsi. Szemei barnán csillognak, és a kis pisze orrocskája mindig nedves. A fogai fehérek, a szőre pedig barna. Mikor ételt viszek neki, mindjárt megesszi. A kedvenc étele a kukorica. Ha mondom neki: ül, odajön elélem, leül a földre, és engem néz. Mikor egyszer elmentünk vele sétálni, úgy futott, hogy alig értem utol. De mikor lemaradtam, visszajött hozzám.

Kiskoromban kaptam, nagyon szeretem, már hozzám nőtt.

Szorcsik Ivett, 4. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

Egy borosüveg élete

Egy szép fényes napon létrejöttem én, egy borosüveg. A nevem Palack, de a barátim Palinak becéznek.

Egyszer belém és barátimba minőségi bort töltöttek. Másnap elvittek bennünket egy italboltba, ahol mindjárt a kirakatba kerültünk. Nem sokáig tartott ez a fényűző élet. Harmadnap becsomagoltak, és elvitt egy nemes ember. A barátaim szomorúak voltak, sirattak. Vigasztalásul azt mondtam nekik, hogy ne aggódjanak, majd őket is megveszi valaki. Utam egy kastély felé folytatódott. Ott kiöntötték belőlem a bort, engem kidobtak a szemetesbe, és összetörtem. Nagyon fáj. Szegény ember talált rám, és elvitt márdáritatónak. Már csak ennyi maradt belőlem.

Ilyen az élet... A fényűző pompából bármikor a szürkeségben találhatjuk magunkat, de én, az új életemben is megtaláltam az apró örömeimet. Legálább nem vagyok magányos, fontos vagyok a szebbnél szebb madárkákaknak, akik nélkülük talán szomjan is pusztulnának.

Szumer Ervin, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Örkény István

Leltár

- Dombos táj (zivatar után)
- 3 gomolyfelhő
- 1 halastó
- 1 gátórház
- 1 férfi (az ablakon kihajolva)
- 1 kiáltás
- 1 jegenyesor
- 1 sáros út
- Kerékpárnyom (a sárban)
- 1 női kerékpár
- 1 kiáltás (az előbbinél hangosabb)
- 1 pár szandál
- 1 szoknya (a szélben lobogva, a csomagtartót csapkodva)
- 1 milflórmintás blúz
- 1 darab amalgántömés (fogban)
- 1 asszony (fiatal)
- 1 kiáltás (még hangosabb)
- Új kerékpárnyomok
- 1 becsukódó ablak
- Csönd

Kedves Pajtások!

Most már harmadízben került a Rügyfakadásba a *Játszani csuda jól* cím alatt egy-egy írás azért, mert az adai hatodikosokból nagyszerű ötleteket csalogatott elő ez a cím.

Ti pedig bebizonyítottátok, hogy játszani lehet a csalóka és nem csalóka rímekkel, versformával (képvers), plüssjátékkal, kiscicával, szoborcsorbító futball-labdával, a borosüveg, a kavics és Márton macska kalandjaival...

De álljunk meg a kavicsnál, mert ebben az esetben Mándy Iván kavicsa a kisoroszi Talpai Vilmos képzeletében kalandozik tovább! Annak különösen örülök, hogy egy-egy olvasmány (irodalmi mű vagy mese) megérint benneteket, és alkotásra ösztönöz. Pláne, hogy ennek a folyamatnak koronájaként olyan írás is bekerülhet a Rügyfakadásba, mint Tápai Ramónaé, aki Örkény István Leltárának szavai köré titokzatos történetet szőtt.

Talán a mostoha időjárás, talán az elfoglaltságotok az oka, hogy a héten szokatlanul kevés írás érkezett, csak a küldemények minősége vigasztal. Ezt a következőknek köszönöm:

Ada: Fodor István–Lukács Kristóf–Perpauer Piroska–Gyarmat István–Gyalog Valéria, Jepurski Denis–Tóth Krisztián–Resócki Róbert, Nagypál Renáta, Teleki Beáta–Kovács Andrea–Páncsics Martina–Szemerédi Krisztina;

Szabadka, Ivan Goran Kovačić iskola: Angélovity Henrietta, Faragó Anita, Rövid Vallentina, Sótanyi Bálint, Sótanyi Zsófia és Szabó Csongor;

Szaján: Csíkos Ervin;

Törökbecse: Horvát Valentina.

Remélem, a jövő héten az írások minősége és mennyisége is örömforrás lesz számomkra.

Tomán Mária

A halastó titka

A zivatar utolsó szellőkészei vészjóslóan száguldottak át a tájon, felborzolva a nedves fűvet, megcsillogtatva rajta a sápadt holdfényt.

A halastó felett vastag, nehéz esőfelhők gomolyogtak, egészen közel hozták az eget a földhöz. A nádasban motoszkált valami, szabályos ritmusban, mintha léptek zizegtek volna. Újra szél futott végig a vidéken, mire a gátórház ablakának spalettája nyikorogva csapódott a falhoz. Egy férfi hajolt ki az ablakon, kíváncsi arccal nézelődött. Mögötte halványan pislákol egy viharlámpa. A gátőr hirtelen kétségbeesett női kiáltást hallott az út menti jegenyesor túloldaláról. Eddig azt hitte, egyedül van a környéken. A felismerés, hogy valaki veszélybe keveredhetett a viharban, rémülettel töltötte el.

A gátőr a következő percben már az esőáztatta úton állt, kezében elemlámpával.

– Hahó! Van ott valaki? – hiába kiabált, a tájon halotti csend uralkodott, csak a fejében visszhangzott az előbbi segélykiáltás megállíthatatlanul.

Lassan, bizonytalanul elindult a halastó felé vezető úton. Léptei cup-pogtak a sárban. Hirtelen úgy tűnt, nemcsak ő lépked a fák mellett. Mintha követné valaki. Sápadt arccal fordult hátra, szívét a torkában érezte. Nem volt mögötte senki. A gátórház felé tekintett, melynek ablakát nyikorogva lengette az újra feltámadt szél. A viharlámpa, melyet az ablakban hagyott, erőtlenül pislákol. A házban egy sötét alak suhant el az ablak előtt. Ám mielőtt a férfi meggyőződhetett volna róla, hogy nemcsak a képzelete játszik-e vele, a lámpa egy utolsó lobbanással kialudt.

Amikor a gátőr újra az útra világított, egy kerékpárnyomot fedezett fel a sárban, mely a halastó felé vezetett. Sietős léptekkel, majdnem futva, gyorsan kapkodva a levegőt haladt a tó irányába. Nem akart hátrahélni.

A nádas zizegett, susogott az egyre erősödő szélben, a férfi pedig újra hallani vélte a lépéseket. Letért az útról. A léptek elhallgattak, ám ő

nem nyugodott meg. Egy női kerékpár hevert a fűvön, biztos a gazdája kiabált segítségért.

– Van itt valaki? Hahó! – a férfi hangja ijedt volt, mintha ő is segítséget kérne.

Kiáltására halk morgás futott végig a nádasban, majd lassú, vontatott léptek csoszsanása hallatszott. A gátőr azt várta, valaki kilép a nádasból, de ehelyett egy nő sikított fel, egészen közelről, nagyon hangosan. A táj fölött újra meg újra szárnyra kapott a visszhang, iszonyatot ébresztett a férfiban, aki megdermedve állt.

Maga sem tudta, meddig állt mozdulatlanul, mire feltűnt neki, hogy a kerékpáron egy szoknya lobog a szélben, mellette pedig ott volt egy pár szandál és egy milflórmintás női blúz. Kezdt az egész helyzet zavarossá válni. A gátőr nem tudta, mit csináljon, csak állt tehetetlenül, s hallgatta a halastó hullámjainak csobbanását a parton. Hirtelen, mintha ismeretlen erő rántotta volna fejét abba az irányba, a tó felé nézett. Először csak egy véres, kitört fogat látott meg a zseblámpa sápadt fényében, majd észrevette azt is, akihez tartozott. Egy fiatal asszony feküdt a parton, semmibe meredő szemekkel, élettelenül. A férfin végigfutott a borzongás. Azt kívánta, bárcsak a házban maradt volna.

Ekkor vérfagyasztó sikítás zavarta meg a síri csendet, a jegenyesorról veszett ijedséggel csaptak a levegőbe a varjak. A férfi tisztán hallotta, hogy a hang az őrházból jött. Odafordult. A sötét ablakból egy hófehér arc figyelte minden mozdulatát.

A gátőr csak állt, reszkette a félelemtől, amikor a szél becsapta a ház ablakán a spalettát. Nem tudta, mi történhet még ezen az éjszakán, de nem várt semmi jót.

A telihold sárga fénye áttört a felhőkön. Sejtelmes világítása beragyogta a dombos tájat.

Tápai Ramóna, 8. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Christian Bale

Christian Bale-t az Amerikai Pszichóban nyújtott alakítása emelte Hollywood nagy színészei közé, de igazán akkor vált híressé, amikor egy szuperhős bőrébe bújt. Szinte szó szerint tette ezt, hiszen pont egy bőregérlényről van szó, természetesen Batmanról, akinek szerepében háromszor is láthattuk. Képzelt interjúnkban Christian Bale-t kérdezzük a szerepeiről.

– Hol léptél fel először?

– A londoni West Enden többször is megmutatkozhattam, de a filmkarrierem is korán beindult.

– Melyik lett az első filmed?

– Tizenhárom éves voltam, amikor négyezer gyermek közül választottak ki Steven Spielberg A nap birodalma című háborús film főszerepére. Nagyon sokat jelentett, hogy igazi nagy nevekkel dolgozhattam együtt, például John Malkovichsal. Tini-ként nehezen is fogtam fel, hogy ez velem történik. Az egész ráadásul annyira jól sikerült, hogy Kenneth Branagh is felfigyelt rám, és Shakespeare-adaptációkban való szereplésekre kért fel. Akkoriban sok híres színésszel játszhattam együtt.

– Mit hoztak számodra a kilencvenes évek?

– Jó filmeket és ismert színésztársakat, de áttörést nem. A kincses szigetben főszerepet játszottam, és ismét filmlegendákkal szerepelhettem, Charlton Hestonnal, Oliver Reeddel és Christopher Lee-vel. A kilencvenes éveket így kezdtem, és egy újabb Shakespeare-adaptációval, a Szentivánéji álommal fejeztem be.

– Mikor jött az áttörés?

– Pontosan az új millenniummal, a kétezres évvel. Ekkor végre játszhattam az Amerikai Pszichóban. Nagyon vágytam erre a szerepre, de csak nagy huzavona után kaptam meg. Jobban szerették volna a szerepet ismert színészre bízni. Miután először nekem ígérték, utána mégis Leonardo di Caprióra gondoltak. Nagyot csalódtam, de nem adtam fel. Szerencsémre di Caprio foglalt volt, így a szerep visszajött hozzám. Sokat foglalkoztam a karakteremmel, és igyekeztem a leghitelesebben megformálni.

– Az elismerésen kívül mi mindennel kellett még megküzdened?

– A tűz birodalmában sárkányokkal küzdök, az Equilibriumban pedig a hatalmi rendszerrel. Mindkettő tudományos-fantasztikus film. Saját magammal küzdöttem a 2004-es, A gépész című filmben. Újból igyekeztem a szerepet teljesen magamévá tenni, ennek érdekében pedig csontsovány-

ra fogytam. Ezzel ugyan elértem azt, hogy a szakma felfigyeljen rám, de a nézők aggodalmát is kiváltottam.

– Milyen módszert alkalmazol annak érdekében, hogy minél hitelesebben formáld meg a karaktereket?

– Talán a forgatóstáb idegeire megyek, de azt kérem tőlük, hogy a szünetekben is az általam megformált szereplő névén szólítsanak. Ebből volt is problémám, mert egyszer csúnyán leordítottam az egyik stábot. Ilyen viselkedésre nincs mentség. Az történt, hogy a szerepem szerint cselekedtem, és úgy reagáltam, ahogyan ő tenné.

– A Batman forgatásán is hasonló módszerekhez folyamodtál?

– Ott már nem ordibáltam, de a jelmezt meg a szünetekben sem vettem le. Úgy jártam-keltem mindenfelé, mintha tényleg én lennék Batman.

– A denevérember végérvényesen meghozta számodra az áttörést, habár voltak, akik korábban belebuktak ebbe a szerepbe. A te alakításod miben volt más?

– Teljesen másképp próbáltam megfogni a karaktert, nem a hősi vonásaira összpontosítottam, hanem a benne rejlő magányra és sötétségre.

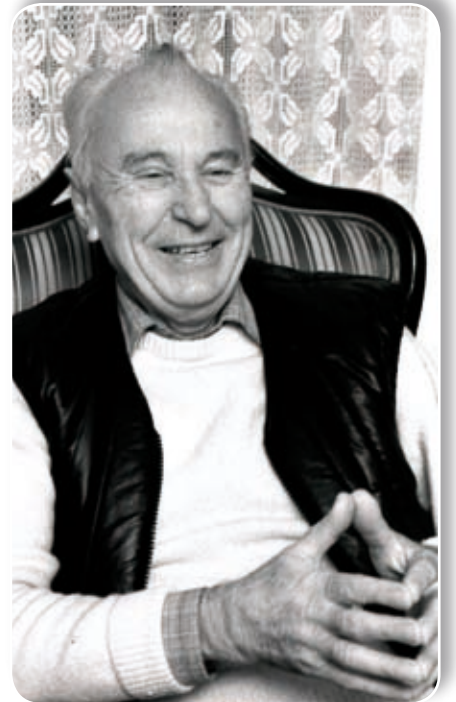
– Aki a Batmanre gondol, annak minden bizonnyal a repülés és a denevér jut eszébe. Mindezt hol találta meg önmagadban?

– A múltamban kutakodtam. Anyám és három nővérem cirkuszosok voltak, így az akrobatavilág nem állt távol tőlük, apám pedig környezetvédelmi aktivistaként dolgozott. Nem akármilyen gyerekkorom volt, nekem elhihetitek.

L. M.

Herceg János

Három halász meg egy molnár

Este fele kicsit lehűlt a levegő, a Dunáról enyhe szél fújdolgált, és hozta hátán a kis vonat sipító fűtytét. A nap lebukott az égen, csak a láthatár peremén piroslott még belőle egy karéjnyi. A part mentén fölédtek a fűzfák, ezüts levelekkel susogni kezdtek, a szittyóban már a békák is belefogtak a brekegésbe, szóval este lett.

Fönn a sebesfoki csárdánál még mindig keményen verték a tamburások a dalt, mivelhogy reggel óta mulatott Bakai Józsi, a vízimolnár. Följött reggel hatkor, kért egy fűtyülő pálinkát, aztán ott maradt egész napon át. A halászok éppen akkor kötötték ki a varsát, most meg már ideje volt bekeríteni. Hárman voltak a halászok. Kettő bajuszos, meglett ember, cserépipából szítták a szúzdohányt, meg egy fiatal, suhancforma legény. Ő is ott ült a két öreggel, csak hogy ő nem pipázott, s nem volt rajta kék vászongatya, mint amazokon. Végkondongájú, kék szemű, szőke hajú legényke volt, s most csak ült, és szótlánul nézett a csárda felé.

– E jó nóta – szólalt meg az egyik öreg halász –, katonakoromba sokat danoltunk, csak most ű átformázta a saját gusztusára.

Mert a hullámok egészen idáig hintáztatták a Bakai Józsi dalát, amit ő teli torokból énekelt, s a banda csak messziről cincogva, mert így parancsolta a vízimolnár.

*Amerre én járok, bámul a világ,
Veszek neked, sejhaj, nylonharisnyát.
De azért te nem vagy dáma,
Beadlak a zádrugába.*

– Hogy a fene egye meg! – röhögött a másik halász, és megcsóválta a fejét. – Ezt jó kitanáta.

– Könnyű neki ilyesmin törtni az eszit, mikor a garat éjjel-nappal jár, az apósa meg győzi bekötni a zsákok száját, ő meg mást se tesz, mint zsebeli a pénzt. Most vett egy motorbiciklit...

– Pedig én emlékszek rá, amikor még cigarettája se vót. Odagyűtt a kocsmába vasárnap délután, kínálkozott kuglit állítani. Hun dógozott, hun nem. Aztán eccerre fölvitte az isten a dógát. Mikor az a zombori zsidó megvette neki ezt a malmot. Mán hogy nem is neki vette, hanem saját magának, ű csak dógozott vele. De az ű nevin vót azért, oszt amikor azt a Klájnt is elvitték a többivel, aki neki a malmot vette, ű lett a tényleges gazda. Mán akkor avval dicsekedett, hogy mindenki az ű zsebibe van. Itt vót az a lapátfogú jedző, avval járt mu-

latni, vadászni, és akkor az kicsináta neki, hogy be se rukkolt.

– Van mán olyan, akinek mindenbe szerencséje van – szólta a másik halász, és kivette szájából a pipát, a tenyeréhez ütögette, hogy kihullott belőle a hamu. – Szép, erős felesége van, de azért neki mindég köll két-három szertő. Most, aszongyák, a tanítóné után jár...

– Mén ez mindenki után, akin egyszer megakadt a szeme.

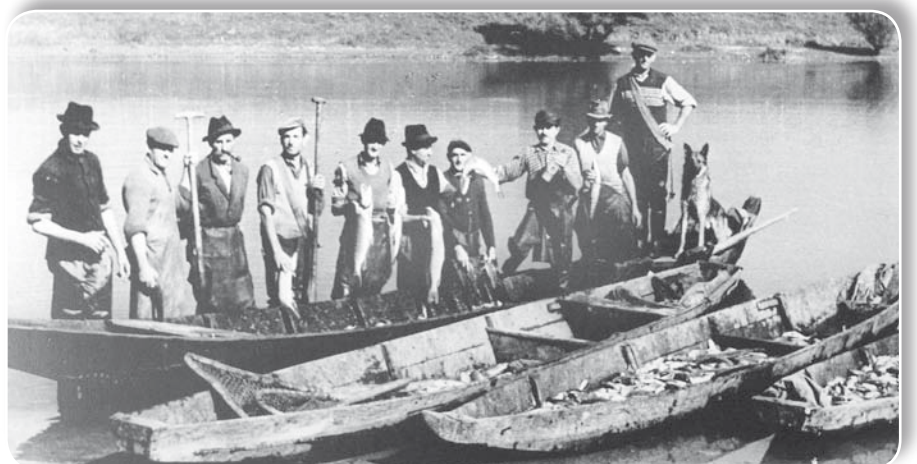
Mire abbahagyták a beszélgetést, a csárdában is elhallgatott a zeneszó. Hirtelen olyan csend lett, hogy messziről is meghallották a potyka csapódását, amint felvetette magát a vízen.

A legény felállt, a parthoz ment, és onnan nézett a csárda felé.

– Ladikba szállnak – kiáltotta a két öregnek –, gyűnnek lefelé.

– Tán az asszonyoknak viszi a zenét, hogy mán ne sírjon annyit utána – mondta az egyik halász eltűnődve, és tenyerével ellenzőt formálva a szeme fölé, mintha még mindig sütné a nap, a Dunára nézett. Csakugyan jött lefelé a ladik nem messze a parttól. A farában a három cigány kuksolt, s már pengett újra a hangszerük, míg Bakai Józsi elől ült a révész mellett, és csapkodta össze a tenyerét; még most se bírt a jókedvével.

A két öregebbik halász erre felcihelődött, mintha igen sietős volna a dolguk, mintha nem is ültek volna eddig tétlenül, ne mondja ez a nagyszájú, hogy csak heverészni járnak ki a Dunára, s azért nem kerül hal a csárdásné bográcsába. Az egyik a merőhálót igazgatta, amintha meglazult volna a nyele egyszerre, a másik éket hegyezett egy tuskón. Nagyon elmerültek hirtelen a munkában.

Csak a legény maradt a parton, s nézte a vizet, a ladikot meg a Bakai Józsit a három tamburással.

– Na, mi az, halászok! – kiáltotta feljűk Bakai Józsi. – Szőknek-e a halak? Mink már nagyon megéheztűnk a mündéros csukára!

Hogy ő szólta-e a révésznek, vagy az magától fordította partnak a csónakot, azt később se tudták meg. De jött a ladik feljűk, hasította a vizet, és Bakai Józsi ki is ugrott a partra. Utána a három cigány, s amint szárazra értek, muzsikáltak tovább.

– Kuss! – intett hátra a zeneészeknek, és egy pillanatig rajtuk tartotta a tekintetét. – Akkor dógozzatok, mikő parancsolom.

– Csak gyere, Józsi! – szólta hozzá az egyik halász mosolyoga, mintha nagyon örült volna a látogatásnak –, itt jó füves a part, de csuka az nincsen. Bevisszűk mink aztat, tudod jó.

– Pedig gondótam, ha az ember megfizeti, akad azért suba alatt.

A halászok erre csak nevetgéltek, hogy hát nem úgy van az, mint régen. De dolgoztak, szöszmötöltek tovább; egyik a tuskónál, a másik a hálók körül.

Bakai Józsi szétvetett lábbal állt, vérmesen, pirosan, hatalmasan, szőrös mellén nyitva volt

az inge. Akkor odafordult a legényhez, aki az egyik halász mögött állt egy fűzfa alatt, s egyre nézte a vízimolnárt.

– Na, gyerek, rágyújtó? – s nyújtotta feléje a finom dobozba csomagolt cigarettát, s várta, hogy az közelebb jöjjön.

– Megvagyok a magam dohányán – felelte amaz vissza, s erre az öregebb halász felkapta a fejét a tuskótól, s először a legényre, aztán Bakai Józsiára nézett. Sejtette már, hogy ezek között van valami.

– Nem is kölök szájába való az ilyesmi – vetette oda Bakai Józsi –, még elrontanád velem a gyomrod.

– Csak maga vigyázzon a jó egészségre, hajja! – válaszolta a legény kihívóan, és a szeme közé nézett. Erre az öregebb halász ki egyenesedett a tuskó mellett, mintha egyszerre elég hegyes lett volna az az ék. A cigányok lesunták a fejüket, a révész elengedte a ladik láncát, Bakai Józsi pedig nyugodt mozdulattal zsebrevágta a cigarettát, és megindult a legény felé.

– Ejnye az anyád – sziszegte a foga között, de nem nagyon hangosan, inkább fölényesen. – Azt akarod, hogy a nyakadra hágjak?

Vékony, nyurga, semmi legényke volt, ha a vízimolnár megszorítja, összetörök a csontja, de most azért nem mozdult, nem menekült, hanem amikor Bakai Józsi a közelébe ért, föl emelte a jobb kezét, és úgy ugrott feléje. Bicskát szorongatott a kezében.

Az öreg halász az utolsó pillanatban kapta el a karját.

– Elment az eszed? Mindjárt pofon csaplak!

De a legény mereven állt tovább, a bicska ott volt már az öreg halász kezében, mégis farkasszemet nézett a vízimolnárral. S az egyszerre mintha megijedt volna.

Egy ideig tanácstalanul nézett, aztán nevetést erőltetett magára.

– Mér nem szótát mindjárt, hogy ilyen csípős vagy. Akkó befőzettek volna a levesembe. No – fordult a többiekhez –, így fogadjátok a vendéget? Majd ezt is megjegyzem magamnak. Gyerünk tovább innen.

Aztán belépett a ladikba, a tamburások utána, a révész meg bedobta csörögve a láncot, felkapta az evezőt, és megtaszította a partot.

– Amerre én járok, bámul a világ... – dalolta újra Bakai Józsi, miközben tovább siklott a ladik, mintha mi sem történt volna, és a zenészek pattogva kísérték.

Hanem amikor a Duna közepére értek, felállt a csónakban, szája elé tölséért formált, és úgy kiáltott a part felé:

– Hé, gyerek! Tudd meg: azé az eper, aki leszedi!

– Mi bajod velem? – kérdezte az egyik halász a legénytől, amikor már messze járt a ladik a vízimolnárral. – Lány miatt?

A legény bólintott.

– De nagy marha vagy – mondta a másik, de nem gorombán, nem sértő szándékkal, hanem inkább barátságos, jóságos hangon. – Ilyennel akarsz kikezdeni. Börtönbe akarsz menni miatta? Le se köpd az olyan lányt, aki ilyen vaddisznóval sziveskedik.

– Aztán ne gondold – tette hozzá a másik –, hogy ez sokáig ugrál. Egyszer csak elkapják a nyakát. Mára már nem olyan a világ, hogy valakit ennyire fölvesse a jólét, és kutyába vegye a másik embert, aki törli magát. Majd egyszer csak hallod, hogy elvitték pár esztendőre. Mer van az ilyennek más bűne is, nagyobb bűne, mint az, hogy lányok után jár. És kitudódik minden, ne félj! Még arra is rágyühetnek, hogy nem is az övé a malom.

A szellő még hűvösebben fújdolgált, a fűzes zizegett, s az égre feljöttek a sápadt csillagok.

– Hanem most már dologra – szólt kis idő múlva az öregebb halász, és erre a legény a lombok alól kihúzta az öblös halászcsónakot, bedobták a hálókat, és mentek a vízre a halért.

Kedves Olvasó Tanulók!

Úgy indul ez a Herceg-novella mint egy, a Duna menti halászok életét bemutató állóképek, ahova csak igen távolról, egy part menti csárdából szűrődik be némi duhaj hanghatás: nevezetesen mulat a jómódú, korhely vízimolnár. Vízről lévén szó, talán stílusos azt mondani: a sima felszín alatt azonban nagy szenvedélyek tobzódhatnak; a szerelemföltés indulata veti szét a felszín sima tükrét – kis híján tragédiába torkollanak az események. Ugyanakkor: **Herceg János** (1909–1995) e novellájának világát (a múlt század ötvenes éveinek optimista szellemében) áthatja egyfajta bizakodó szemlélet, egy jobb társadalmi rend eljövetelebe vetett hit. (Az már a miénk, vagyis az utókor társadalmi-szellemi katasztrófája és

dezillúziója természetesen, hogy nem jött el ez az igazságos, békés világrend.)

Mind a malom/molnár, mind a hal/halász erős tropikus vonzata a keresztény európai kultúrának. A Biblia gazdag szimbólumtára, az európai nagy irodalmak, a magyar népköltészet és magaskultúra is ismeri ezeket a jelenségeket. Népmeséink, legendáink, mondáink egyaránt ismerik a szegény monrálegény, illetve halász alakját. Történelmünk legismertebb „molnárlegénye” a Mátyás király seregében a legmagasabb rangig magát feltornázó Kinizsi Pál – az már egy másik történet, miszerint mind serege, mind maga, mind a Mátyás utáni Magyarország igen erőteljes társadalmi/erkölcsi leromlás felé vette az irányt.

A vajdasági magyar irodalom legismertebb „malma” a szenttamási Gavanski-féle vízimalom Gion Nándor Latroknak is játszott című tetralógiájában. (Maradványai még megtekinthetők Szenttamáson, a Krivaja partján.) A magyar irodalom legrejtélyesebb, értelmét felfedni lehetetlen „malomképe” viszont Vörösmarty Mihály utolsó nagy versében, A vén cigányban jelenik meg.

Azt tudjátok-e – művelődéstörténeti, néprajzi lexikonokban lehet utánanézni –, hányféle malom létezik tájkünkön (pl. szárazmalom, vízimalom, hajómalom, szélmalom etc.)?

Jó olvasást!

Bence Erika

Dupla díj Kristen Stewartnak, az 1D-nek és az Éhezők viadalának

A 26. alkalommal megrendezett Kids' Choice Awards játékszabályai nem változtak. Ezúttal is a szavazatok döntöttek el, hogy kik a legkedveltebb sztárok, és mit néznek legszívesebben a szavazók. Ezúttal 326 millió szavazat érkezett a filmes, tévés, sportos, zenés kategóriákban. A díjkiosztó persze nem mulhatott el a zöld trutyizuhany nélkül sem, ráadásul az estét vezető Josh Duhamel, a Transformers sztárja is dalra fakadt. Természetesen nem ő volt az egyetlen, aki a hangjával szórakoztatta a közönséget, de kétségkívül elemében volt. Hiába próbálta lebirkózni őt a jetikosztümbe öltözött iCarly-sztár, de még a kő-papír-ollóval „támadó” Megan Fox sem tudta eltántorítani Duhamelt a KCA levezénylésétől. Egyébként a mindeddig tíz díjat kapott Will Smith helyét vette át az idén Josh Duhamel, akinek gardrójából még egy SpongeaBob-kosztüm is előkerült. Slusszpoénként a korábban beharangozott Ke\$ha–Pitbull–Christina Aguilera trió bulit kerekített a gálából.

A rajongók egy új technikai húzásnak köszönhetően 360 fokos szögből követhették figyelemmel az eseményeket, és nevetettek együtt meghökkent kedvenceikkel, amikor azok elzöldültek a trutyizuhanytól. Pitbull például a Feel This Moment slágerét követően pisloghatott zöldeknek, a Lakers sztárja, Dwight Howard pedig még az iszapzsákolásban sem volt hajlandó veszíteni.

Christina Aguilera apró, de nagyon lelkes hasonmásaival táncolt, Selena Gomez, Katy Perry és Kristen Stewart pedig együtt pózolt a kameráknak. Az Útonban szereplő Alkonyat-sztár egyébként duplán örülhetett az estén, de ez elmondható a One Directionról is, hiszen két-két díjat kapott, sőt Az éhezők viadala esetében díjat kapott a film és a könyv is. Johnny Depp lett a legjobb színész, Az éhezők viadala a legmenőbb film, és a Rontó Ralph a legszórakoztatóbb mese. Adam Sandler szinkronizálásért

Kedvenc színész: Kristen Stewart (Alkonyat – Hajnalhasadás: II. rész)

Kedvenc mesefilm: Rontó Ralph
Kedvenc szinkronszínész: Adam Sandler (Hotel Transylvania – Ahol a szörnyek lazulnak)

A legmenőbb színész: Dwayne Johnson (Utazás a rejtélyes szigetre)

A legmenőbb színésznő: Kristen Stewart (Hófehér és a vadász)

Zene

Kedvenc együttes: One Direction

Kedvenc énekes: Justin Bieber

Kedvenc énekesnő: Katy Perry

Kedvenc dal: What Makes You Beautiful (One Direction)

Sport

Kedvenc sportoló: LeBron James

Kedvenc sportolónő: Danica Patrick

További kategóriák

Kedvenc főgonosz: Simon Cowell (X-faktor)

Kedvenc könyv: Az éhezők viadala-sorozat

Kedvenc videojáték: Just Dance 4

Kedvenc applikáció: Temple Run

Összeállította: L. M.

kapott díjat, SpongeaBob Kockanadrág pedig ezúttal nem tudott ott lenni, de élőben jelentkezett Bikinifénékről, hogy köszönetet mondjon a szavazóknak. A zenei kategóriában Justin Bieber és Katy Perry diadalmaskodott, LeBron James lett az év sportolója.

A 26. alkalommal megrendezett Kids' Choice Awards győztesei

Televíziós-kategória

Kedvenc sorozat: V, mint Viktória

Kedvenc valóságshow: Lehetetlen küldetés (Wipeout)

Kedvenc mese: SpongeaBob Kockanadrág

Kedvenc tévés színész: Ross Lynch (Austin & Ally)

Kedvenc tévés színésznő: Selena Gomez (Varázslók a Waverly helyről)

Mozi

Kedvenc film: Az éhezők viadala

Kedvenc színész: Johnny Depp (Éjsötét árnyék)

Tehetségkutató az 1D-vel

A The You Generation az első globális online tehetségkutató felület, amely lehetőséget ad a jelentkezőknek arra, hogy megmutassák különleges képességeiket. Az Y Factorként emlegetett megmérettetést Simon Cowell, az X Factor szülőatyjának csapata, a Syco indította. A tehetségkutatón akár pénzzutalmat is nyerhetnek a sikeres jelentkezők, ehhez pedig elég feltölteni egy videót. A 26 országban induló megmérettetés 52 héten át fut: 26 kéthetes periódusban. A rajongók feliratkozhatnak a YouTube csatornára, és feltölthetik nevezésüket a megfelelő kategóriába. A sminkmesterektől a divatgurukig, a séfektől az énekesekig, minden nevezés megtalálja a saját kategóriáját – és természetesen zsűrijét is, hiszen a Syco munkatársai és szakemberei bírálják el a nevezéseket minden területen. A The You Generation egy One Direction interjúval kezdődött, hiszen a fiúk is egy tehetségkutatóban indultak, épp az X Factorban. Igaz, külön-külön nem jutottak tovább, de miután összeálltak, nem maradt el a siker.

SZTÁRVILÁG

A FOB sztárvendégei

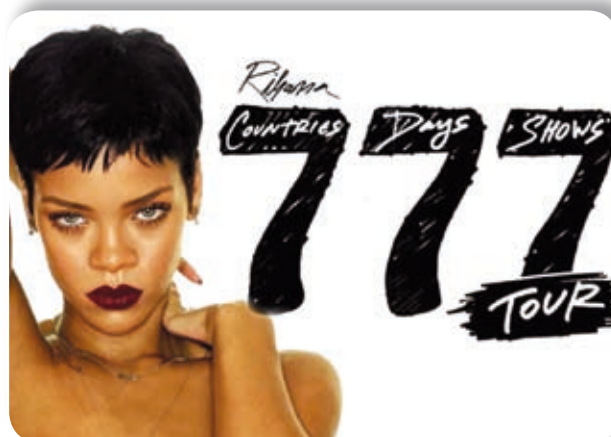
Nemsokára megjelenik a Fall Out Boy nagy visszatérő albuma, a Save Rock and Roll. A lemezkiadás hírére követően egyre izgalmasabb részletek derültek ki a rajta szereplő dalokról. Az együttestagok korábban arra is tettek utalásokat, hogy vendégszereplőket hallhatunk majd a lemezen, de akkor még pontosan nem árulták el, kiktől is van szó. Azóta azt tudhattuk meg, hogy két, valójában ellentétes zenevilágú, de egyformán legendás előadó szerepel az albumon, még hozzá Courtney Love, a Hole énekesnője, a Nirvana elhunyt frontemberének, Kurt Cobain özvegye, valamint Elton John poplegenda. A hírt a FOB basszusgitárosa, Pete Wentz hozta nyilvánosságra.

Édes élet

Justin Timberlake cukrászleckéket vesz tapasztalt nagyjától, hogy édességekkel örvendeztesse meg feleségét, Jessica Biel színésznőt. Justin nagymamája, Sadie Bomar azt nyilatkozta, hogy büszkén adja át tudását unokájának, aki – ahogyan illik –, kötevényen sűrög-forog körülötte a konyhában, és teljes figyelemmel koncentrál, hogy ellessa a tökéletes pitértorta elkészítésének fortélyait. A nagy egyébként szívesen pózol unokájával, és mesél is sokat Justinról az újságíróknak. Elmondta például, hogy ő tanította meg főzni és sütni is, az énekes-színész pedig már jól készíti a diós, kókuszos és édesburgonyás pítét, sőt már improvizál is, előfordult például, hogy karamellkrémmel helyettesítette a csokiréteget.

Riri és a 777

Az amerikai televíziók májusban sugározzák azt a dokumentumfilmet, ami Rihanna 777 turnéjának kulisszatitkaiba enged betekintést. A rövid, mindössze hétnapos turné során az énekesnő hét különböző országba látogatott el, hogy legújabb, Unapologetic című nagylemezét népszerűsítse. A gyors turnét egy különleges helyzet tette különlegessé, mégpedig, hogy Rihannát több száz médiamunkás és nyereményjáték-győztes is elkísérte útján. A köztük kialakult izgalmas, és nem ritkán konfliktusokkal teletűzdelt helyzeteket mutatja be a film.

Samsung Star 3 S5220: akár az okosok...

Egy olvasónk kérésére írunk erről a telefonról, csakis most és kivételesen, hiszen piacunkat elárasztják a jobbnál jobb, kedvező árkonstrukcióban (mobilszolgáltatással ingyen) kapható okostelefonok, melyek közül – mint kiderül – mai modellünk semmiben sem magaslik ki, mi több: ha kilóg, akkor lefelé lóg ki...

Az okostelefonok világában már lassan feladásba merülnek a klasszikus, telefonálásra, üzenetkezelésre kitalált modellek. A koreai mobilhatalom még ebben a szegmensben is lát fantáziát. Ezt igazolja legújabb alanyunk, mely az érintős klasszikusok táborát hivatott népszerűsíteni.

A 95 g-os, 102 × 58 × 11,5 mm méretű szerkezet fekete műanyag tokot kapott, mely azonnal elárulja hovatartozását, hisz a választott anyagok nem a prémium kategóriából érkeztek. Korábban ez az alkotás bőven elfért volna a középkategóriában, de manapság már csak a belépőszinthez elegendő.

A Star 3 vonalvezetése a gyártóra jellemző sablonosságot követi, vagyis lekerekített sarkú, szappantartószerű megjelenés jellemzi.

Kialakítása az érintős modelleknél kitalált, megszokott struktúrát követi. Ennek tükrében, az előlapra került a kapacitív, TFT technológiás, 256 000 színárnyalattal ügyködő, 240 × 320 pixel felbontású, 3.0 inch méretű LCD.

A kijelző alatt helyezték el a két híváskezelőt és a home gombot, felette pedig a beszédhangszóró kapott helyet. A tárcsázási képernyő, a telefonregiszter és a készülékmenü már a kijelzőre került, ikon formában.

Tesztalanyunk jobb oldalára illesztették a power gombot. A bal oldalra került a hangerőszabályzó gombpáros. A homlokrészre száműzték a 3.5-es jack aljzatot. A kissé rücskös hátoldalon láthatjuk a polifonikus hangszóró kimeneti nyílását és a 3.15 megapixeles kamera miniatűr objektívjét.

A készülék 20 megás belső memóriával rendelkezik, ami „komoly”, de ez szerencsére microSD kártyával bővíthető. A kártyacseréhez el kell távolítanunk az akkufedőt, mely az 1000 mAh-ás akkut rejt. A SIM kártyafoglat az akkumulátor alatt helyezkedik el.

Akik az okostelefonokhoz szoktak, azoknak biztos csalódást fog okozni jövevényünk. Igaz, a kezelőfelület kialakításakor ügyeltek arra, hogy az okostelóknál megszokott és bevált megoldások itt is megjelenjenek. Így kapunk többlépcsős kezdőképernyőt, widgeteket, méretes, érintéshez igazított tárcsázási felületet, fejlett telefonregisztert stb. Maga az ikonos, grafikus menüfelület is az okostelefonok vilá-

gát idézi. A 3x3-as elrendezésű ikonszerkezet variálható, rendszerezhető.

A Samsung Star 3 a multimédiás telefonok őskorának a csúcását képviseli, tehát zárt rendszer, de mindenhez konyít egy picit, természetesen szigorú kompromisszumkészséget követel. Ezeknél a rendszereknél el kell fogadnunk a gyártó elképzeléseit, mellyel csak azonosulni lehet, megváltoztatni nem.

A 3 megás kamera átlagos minőséget mutat, melytől többet nem is vártunk. A szokásos problémák itt fokozottan jelentkeznek, így a szűrületi felvételek szinte élvezhetetlen minőséget mutatnak. A galéria iszonyatosan lassan reagál, ami manapság már furcsán hat. A készülék korlátait mutatja a QCIF méretű videorögzítési lehetőség, ami manapság már több mint gyenge. Zenében is van mit javulni, javítani, hisz hangzásvilága messze van a tisztaságtól. A zeneszoftver beállításszinten hozza az átlagot.

GSM-hálózatra született alkotás, mely telefonálásra és üzenetkezelésre hivatott. Az okostelefonoknál megismert Wi-Fi támogatás itt is jelen van, igaz, a készüléken történő netezés nem egy vidám dolog. A Bluetooth segítségével kihangsúlyozó, fülhallgató/mikrofont csatlakoztathatunk, illetve fájlokat mozgathatunk. A kapcsolattartáshoz nélkülözhetetlen telefonregiszter fejlett. Itt is jelen van az üzenetkezelő és e-mail kliens, persze messze nem olyan kezes, mint az okostelefonoknál.

Mi van benne még? Ébresztő, naptár, dokumentumnézegető, számológép, WAP és HTML böngésző, FM rádió, hangjegyzet szerepel a nem túl modern szolgáltatáskészletben.

Végezetül: Ebben a felgyorsult kommunikációs világban és az itt megjelenő alkotások özönében, tesztalanyunk már cseppet sem hoz tűzbe. Valamiért azt érezzük, hogy az erőlködő múlttal találkoztunk. Összeszerelése jónak mondható, kijelzője múltidéző, szolgáltatáskészlete szegényes. Felmerült bennünk a kérdés: kellett ez?

Adatlap	
Frekvenciasávok	GSM 850/900/1800/1900
Méret	102x58x12 mm
Súly	95 g
Megjelenés (év/negyedév)	2012
Kijelző felbontása	240x320
Kijelző színmélység	256 ezer
Érintőképernyő	igen
Polifonikus csengés / MP3	van / van
Kihangsúlyozás	van
FM-rádió	van
Belső memória	20 MB
Bővíthető memória	MicroSD, max. 32 GB
Bluetooth / Infra	van / nincs
Számítógépes csatl. (usb)	van
GPRS / EDGE	van / van
3G (umts) / HSCSD	nincs / nincs
WiFi / GPS navigáció	van / nincs
Beépített kamera	van
Videofelvétel / lejátszás	van / van
Autofókusz / Vaku (lámpa)	nincs / nincs
Másodkamera	nincs
Névjegyzék mérete	?
T9/iTap szövegbevitel	van
Böngésző	HTML
Java / Játékok	van / van
MMS fogadás	van
Kialakítás	normál
Operációs rendszer	–
Akkumulátor	1000 mAh, Li-ion
Készenléti idő	625 óra
Beszélgetési idő	880 perc

A gyíkhercegnő

Elt egyszer Anglia földjén egy király, akinek volt egy szép felesége és két gyermeke, egy fiú, Childe Wynd, és egy leány, Margit. Az ifjú herceg, Child Wynd egy nap útra kelt, hogy szerencsét próbáljon, s maga mögött hagyta családját. Nem sokkal ezután, édesanyja, a királyné meghalt. A király hosszú időn át hűségesen gyászolta szeretett hitvesét, míg egy nap, vadászat közben meg nem pillantott egy szépséges hölgyet, akibe első pillantásra beleszeretett.

Megüzente az otthoniaknak, hogy megnősül, és új királynéval az oldalán tér vissza. Margit hercegnő nehezen birkózott meg a gondolattal, hogy édesanyja helyét más foglalja el, de egyetlen panaszszó sem hagyta el a száját. Felkészült édesapja fogadására, és előkészítette a kastély kulcsait, hogy átadja mostohaanyjának.

Mikor a díszes menet élén megérkezett édesapja és felesége, Margit kedves mosollyal fogadta őket.

– Isten hozott, édesapám, és téged is anyám – szólta kedvesen, majd átadta mostohaanyjának a kulcsokat.

A király egyik lovagja ekkor felkiáltott az éljenző tömegből:

– Éljen Margit hercegnő, a legkedvesebb hölgy a birodalomban!

A királyné elismerő mosollyal pillantott a hercegnőre.

– Köszönöm kedvességedet – mondta szívélyesen Margitnak, ám az orra alatt morgogva hozzátette, amit senki sem hallott. – Hamarosan véget vetek a szépségednek.

Még azon az éjjelen a királyné, aki valójában egy boszorka volt, előkészítette lakosztályában gonosz varázslatát. Háromszor mondta el a Margitot elátkozó varázsigét:

„Rút gyíkká varázsovlak,
Régi többé sosem leszel,

Míg a király fia, Childe Wynd,

Vissza nem tér, s rád háromszor csókot nem lehel.

Míg a világ világ,
Régi többé sosem leszel!”

Így történt, hogy Margit hercegnő gyönyörű lányként hajtotta álmokra a fejét, reggel viszont visszataszító gyíkként ébredt fel. Mikor szobalányai bementek hozzá, hogy segítsenek neki felöltözni, csaknem halálra rémültek, mikor az ágyban megpillantották a félelmetes sárkánygyíkot. A szörny levette magát az ágyról, és egyenest a szolgálok felé tartott. Azok sikoltozva tértek ki az útból, és elrohantak, a gyík pedig csak kúszott és mászott a földön, ki a kastélyból, a mezőkön át, míg el nem érte a tengerpart szikláit, ahol elrejtőzött egy barlangban.

Hamarosan az egész vidék a rettentő szörnyetegről beszélt, mely mindent és mindenkit felfalt, aki csak az útjába került. Szegény Margitot az éhség vitte ezekre a rettentő tettekre. De a nép hamarosan rájött, hogyan védje meg magát a sárkánygyíktól. Kihajtottak hét tehenet a legelőre, és azok mindennap annyi tejet adtak, amivel jólakathatták a gyíkot. A tejet mindig kitették a barlang elé, és ezután a gyík már csak tejgel táplálkozott, és nem háborgatta többé az embereket.

Ám egy nap Childe Wynd fülébe is eljutott elvárásolt hűgának a híre, és megesküdt, hogy addig nem nyugszik, míg bosszút nem áll a gonosz boszorkán. Embereivel hamar egy nagy hajót ácsolatott, melynek gerincét varázserejű vörös berkenyefából készítette el. Mikor a hajó megépült, tengerre szálltak, és a herceg hazafelé vette az irányt.

Ahogy egyre közeledtek, úgy nőtt a boszorkány haragja, mert érezte, hogy rosszat forralnak ellene. Magához szólította hűséges manóit, hogy menjenek Childe Wynd elé, és akadályozzák meg bármi áron, hogy elérje a partot. A manók azonban hiába mentek a herceg hajójához, még oda sem értek, máris tudták, hogy nincsen hatalmuk felette, mert a hajógerinc vörös berkenyefából van.

Visszamentek úrnőjükhöz, aki tanácsatlan volt. Végül egy rettenetes tervet eszelt ki. Bűbájjal elérte, hogy maga a gyíkhercegnő várja Childe Wynd hajóját a kikötőben. Mikor a hajó már majdnem elérte a partot, a sárkánygyík lemerült a tengerbe, megragadta a hajót, és a sziklákhöz taszította.

A herceg megparancsolta embereinek, hogy evezzenek bátor szívvel, míg csak futja erejükből, de a hatalmas gyík nem engedte, hogy kikössenek.

Childe Wynd ezért úgy tett, mint aki feladta a próbálkozást, legalábbis a boszorka

azt hitte, mert a herceg visszavonulót fújt, és elkormányozta a hajót a parttól. Valójában nem ment messzire, csak megkerülte a sziklákat, hogy egy biztonságos kikötőben érhesse partot. Ott aztán kiugrott a hajóból, és karddal a kezében iszonyú haraggal a szívében rohant, hogy rárontson a sárkánygyíkra.

Abban a pillanatban, ahogy Childe Wynd lába partot ért, a boszorkány királynénak többé nem volt hatalma a gyík felett. Visszavonult menedékebe egyedül, s tudta, hogy közeleg az órája.

Mikor Childe Wynd odaért a gyíkhöz, a szörnyeteg nem tett semmit, hogy megállítsa, és nem is bántotta őt. A herceg már éppen azon volt, hogy ledöfje, mikor a hatalmas állat húga kedves hangján így szólott hozzá:

„Hagyd a kardod,
S ne feszítsd rám nyilad,
Csak háromszor csókolj meg,
Mert lehet, hogy egy rút gyík vagyok,
De ártani nem fogok neked!”

A herceg megtorpant. Úgy gondolta, csakis a boszorkány műve lehet, hogy a gyík félelmetes állkapcsai közül húga hangja szól hozzá. A gyík újra elismételte:

„Tedd le kardod,
Ne feszítsd rám nyilad,
Csak arcomra adj három csókot,
Mert ha nem győzök napkelte előtt,
Örökké rút gyík maradok!”

Childe Wynd odalépett hozzá. Megcsókolta egyszer, de nem történt semmi. Megcsókolta még egyszer, és akkor sem volt változás. Ám amikor harmadszorra is megcsókolta a gyíkot, szörnyű üvöltés közben lehullott a gyíkbőr, és kibújt belőle a gyönyörű Margit hercegnő.

Childe Wynd beborította húga testét a köpenyével, és együtt mentek haza a kastélyba.

Ott a herceg megtalálta a boszorkányt, és megérintette egy vörösberkenyefa ággal. A boszorkány erre egyre kisebb lett, és végül egy csúf varangy vált belőle, mely meredt szemekkel bámult maga elé, és borzasztó sziszegő hangot hallatott. Szaporán leugrált a kastély lépcsőjén, majd eltűnt az emberek szeme elől.

Childe Wynd átvette apja helyét a trónon. Többé nem látták a boszorkányt, de attól a naptól kezdve az a hír járta, hogy a szomszédos tartományban egy gonosz varangykirálynő kísért éjszakánként.

Joseph Jacobs meséje

HOROSZKÓP

KOS

Bármilyen lehetetlennek tűnő követelekkel találkozol, semmi nincs, amit ne tudnál megoldani. A nagyobb feladatokat szedd apróbb részekre, és lépésről lépésre oldd meg őket! Akadnak problémáid, amik nagyon elrontják a kedvedet. De fel a fejjel, minden megoldódik.

BIKA

Bármilyen problémát szeretnél megoldani, nem fog sikerülni egyedül. Ne zárkózz be, hiszen rengeteg ember van, aki a segítségre lesz. Nagy átalakulásnak nézel elébe, ezt már te is érzed. Tele leszel új ötletekkel és célokkal, amiket jó eséllyel meg is valósíthatsz.

IKREK

Nagy a valószínűsége, hogy valaki alábecsüli a képességeid, és kioktat. Ne is figyelj rá, inkább neked kellene tanítanod egyet s mást az illetőnek. Összeütközések, konfliktusok várnak rád ezen a héten, amiket a saját macakcságodnak köszönhetsz. Lehet, hogy itt az ideje, hogy megtanulj bocsánatot kérni.

RÁK

Sok társadnál beérik a fáradtságos munka gyümölcse. A legjobb, amit ilyenkor tehetsz, hogy őszintén örülsz a sikereiknek. Ne legyél féltékeny, eljön majd a te időd is. Ha figyelsz, remekelsz, de ha elkalandoznak a gondolataid, kétségbe ejted a tanáraidat, a szüleidet, és úgy általában az egész környezetet. Koncentrálj!

OROSZLÁN

Már megint fura érzések kavarnak a fejedben. Szinte állandóan parázol valamitől, pedig nincs rá különösebb okod. A haverjaid kedvence leszel, és mivel tetszik ez a szerep, rengeteg időt töltesz a társaságukban. Egy pillanatot sem unatkozol majd a héten.

SZŰZ

Lassan előkerülnek a szőnyeg alá söpört ellentétek, és könnyen megszakadhatnak a baráti kötelékek. A siker egyik alapköve viszont, hogy jó kapcsolatokat ápolj a többiekkel. Neked még gyakorolnod kell, hogyan fejezd ki, ha más véleményen vagy, mint ők! A sértődöttség nem jó módszer.

MÉRLEG

Ideje letisztáznod, mit is akarsz elérni valószínűségében. Amint tudatosítod ezt, már könnyen meg is szerzed. Viszont addig jobban jársz, ha másoknak segítesz. A héten sajnos váratlanul kellemetlen dolog történhet. A lényeg, hogy ne vedd nagyon a szívedre, és mindenféleképp bízz magadban!

SKORPIÓ

Jól figyelj, hiszen sosem tudhatod előre, milyen fontos információt hallasz! Kicsit elveszettnek érzed magad, mind a suliban, mind a magánéletedben. Add ki magadból az érzéseidet, hogy könnyebben megoldást találj a problémádra.

NYILAS

Ha segítségre van szükséged, el kell beszélgetned a tanároddal vagy egy szülőddel. A beszélgetés során közelebb kerültek egymáshoz. Egy kisebb nézeteltérésből hatalmas vita alakulhat ki egy elejtett mondat miatt. Inkább számolj el tízíg, mielőtt kinyitod a szád, különben balhéba keveredhetsz.

BAK

Rengeteg energiád van, a keltetésnél kicsit több is. Kösd le magad a lehető legjobban, különben az emberek agyára fogsz menni. Ha a kákán is a csomót keresed, ne lepődj meg, ha a környezeted teljesen kiakad tőled. Te sem vagy tökéletes, úgyhogy ezt mástól sem várhatod el.

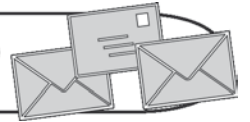
VÍZÖNTŐ

Olyan pontosan és hatékonyan végzed a munkád, mint egy gép. Ne lepődj meg, ha páran a segítséged kérik. Inkább legyél jószívű. Jobban teszed, ha lehiggadsz, és nem rohansz fejjel a falnak! Használd az eszedet, mérlelelj alaposan, mielőtt felelőtlen döntést hoznál.

HALAK

Könnyen megeshet, hogy kicsit változtatnod kell a bevett szokásaidon, de ne stresszeld túl a dolgot! A panaszkodással az ég világon semmire nem mész. Csak arra jó, hogy felidegesítsd magad. Nézd az élet derűs oldalát, és ne töprengj állandóan a negatív élményeken.

Iskolai szavalóverseny Bácskertesén

Abácskertes (kuposzinai) József Attila iskolában 2013. III. 21-én iskolai szavalóversenyt rendeztünk, melyen a 100 éve született Weöres Sándor költeményeit szavalták a tanulók. A 21 versenyző 3 kategóriában szavalhatott. A győztesek: Kujundzsity Klaudia és Kratofil Zsóka (4. osztály), Csernai Panna (5. osztály), Pacal Andrea, Rekettye Emilia és Tót Abigél (6. osztály), Pap Nikolet és Buják Judit (7. osztály). Ők fogják képviselni iskolánkat április 6-án a Zombori Polgári Kaszinó által megszervezendő hagyományos tavaszi szavalóversenyen.

Mindannyiuknak sok sikert kívánunk!

B. L.

A sün

Védett állatfajok

Az egész osztályban csak én félek a kutyáktól. Ez mindenkinek neveltséges szokott lenni.

Én inkább a kisebb állatokat kedvelem. A sün az egyik a kedvenceim közül. A gyerekek lökdösni, dobálni szokták őket a szabadban. Ilyenkor a kis süni könnyen lenyelhet valamilyen műanyagból készült tárgyat. Az állatka nem tud levegőhöz jutni, mert az megakad a torkán.

A sünök általában harmincöt centiméter hosszúak. Farkukkal mérve lehetnek akár negyven centiméteresek is. A sün kültakaróján, a szőrszálak között hegyes tüskék vannak. Mellét fehér bunda borítja. Bőrizma fejlett, ezért veszély esetén tüskés labdává tud gömbölyödni. Főleg gilisztákkal táplálkozik. Éjjeli életmódot folytat. A nőstény évente akár hét-tizenegy utódot szülhet. Erről jut eszembe, hogy már én is többször láttam igazi, élő sünt.

Egy este, amint a szüleimmel a Gyöngyszigeten, a hétvégi házunk előtt ültünk, valami recsegést hallottunk. Én a zseblámpával a bokor felé világítottam, de nem láttam semmit. Egy idő után megint ugyanolyan recsenés verte fel a csendet. Két nagy sün szaladt el előttem. Utánuk öt babasüni totyogott lassan. Felálltam, hogy jobban megfigyeljem a kicsinyeket, de míg én odaértem, csak kis szúrós gombócokat találtam. Szegénykék reszkettek. Biztos azt hitték, hogy én vagyok az a kutya, amelyik mindennap átkóborol az udvarunkon. Szedtem egy kevés fűvet a vödörömbe, és belehelyeztem a sünöket. Kivitettem őket arra a helyre, ahova gondoltam, hogy a szüleik távoztak.

A sün nagyon kedves állat. Mivel rengeteg a kocs, évről évre sok sünt ütnek el. Ezért szerintem az erdők, rétek, parkok menti utak mellé kerítéseket kellene rakni.

Kovács Imre, 6. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Körzeti verseny magyar nyelvből

Abácskertes (kuposzinai) József Attila iskolában március 22-én rendezték meg a zombori körzeti versenyt magyar nyelvből. Ezen 9 iskola 34 tanulója közül 19-en jutottak tovább a szabadkai köztársasági versenyre. Helyezést a következő diákok értek el:

5. osztály

- I. hely: Balla Réka (Doroszló) és Oláh Renáta (Zombor)
- II. hely: Olnár Márk (Gombos)
- III. hely: Endei Tamara (Szilágyi)

6. osztály

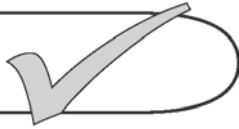
- I. hely: Galac Zsófia (Zombor)
- II. hely: Sulc Dorcka (Bácskertes) és Tari Eleonóra (Szilágyi)
- III. hely: Csikos Gergő (Bácskertes) és Brindza Máttyás (Doroszló)

7. osztály

- I. hely: Uri László és Langbajn Leonárd (Zombor)
- II. hely: Tibor Antónia (Bezdán) és Szobonya Szintia (Gombos)
- III. hely: Guzsvány Szilvia (Bácskertes)

8. osztály

- I. hely: Bagi Brigitta (Nemesmilitics) és Major József (Bezdán)
 - II. hely: Toldi Valentina (Szilágyi)
 - III. hely: Gonclik Karolina (Kúla) és Égető Ádám (Telecska)
- Mindannyiuknak sok szerencsét Szabadkán!

Lányoknak

Milyen cuccok illenek hozzád?

Válaszolj a kérdésekre, és megtudod, milyen cuccok illenek a legjobban a személyiségedhez.

1. Hogyan viseled a ruháidat?

- a) Mindig ízlésesen öltözöm.
- b) A ruháimban csak néhány dolog illik össze.
- c) Látszólag össze nem illő rucikat viselek, ami szerintem menő.

2. Milyen kiegészítőidből van a legtöbb?

- a) Bizsuból: karkötő, nyaklánc, fülbevaló...
- b) Sapkából: baseballsapka, kalap...
- c) Táskából vagy övből.

3. Milyen ruhákat szeretsz viselni?

- a) Mindenképpen divatos és feltűnő darabokat.
- b) Egyszerű ruhákat néhány kiegészítővel.
- c) Kényelmes cuccokat.

4. Mikor viseled a divatos ruháidat?

- a) Mindig, hiszen csak az van.
- b) Hétköznap, a suliba vagy randira.
- c) Buliba/suliba.

5. Milyen színű ruháidból van a legtöbb?

- a) Lila, fekete, pink vagy fehér.
- b) Fekete, meg amilyen megy a szememhez.
- c) Mindenféle.

6. Melyik színek tetszenek?

- a) Lila vagy rózsaszín.
- b) Sárgás árnyalatok.
- c) Vegyes.

Értékelés

A legtöbb az a válasz: Divatdiktátor

Nagyon jól öltözködsz, és ezt a barátnőid is észrevették már. Kizárólag divatos cuccokban jársz.

Tanács: A te esetedben egy egyéni stílusra lenne szükséged, hogy megtartsd a divatdiktátor címet. Ha egyéni stílusod van, máris könnyebb két ruci között dönteni.

A legtöbb a b válasz: Csini csaj

Jó ruháid vannak, és jól is viseled őket. Képes lennél bármelyik fiú fejét elcsavarni.

Tanács: Fontos, hogy ne öltözz túl cifrán, és ha azt szeretnéd, hogy megdicsérik a cuccaidat, olyan ruhát vegyél fel, ami hasonló fazonú, mint a többieké, lophatsz egy kis ötletet a tinimagazinokból is.

A legtöbb a c válasz: Egyedi

Nincs még egy olyan ember, aki úgy öltözködik, mint te, de ha ez nem lenne igaz rád, vezesd be a divatosabb ruhákat.

Tanács: Ha meg szeretnéd tartani az egyéni stílusod, szükséged lesz egy kis önbizalomra. Ha eddig mindig megdicsérték a ruháidat, most sem lesz baj.

BIZALMAS SOROK

„Kedves Bizalmas!!

Én egy 12 éves lány vagyok. Meguntam az életem. Úgy érzem, hogy napról napra semmi sem történik velem, csak ülök a szobámban, aztán elmegyek az iskolába. Ha ellenőrzőt írunk, már nem is törekszem jól megírni, nem izgulok a jegyeim miatt. Kérlek, segíts! Beleőrülök! Gondolkodtam már a szökésen meg ilyesmiken, egyszer még az erem felvágásának gondolata is megfordult a fejemben.

REMÉNYTELEN”

Válasz:

Kedves Reménytelen sorstársunk!

Ha hiszed, ha nem, nincs olyan ember a földön, aki soha ne érezte volna magát úgy, mint te. Időnként mindenkire rátör a kedvetlenség, a reménytelenség, a borús hangulat. Szerencsére ez legtöbbször csak rövid ideig tart. Általában olyankor tör rá az emberre, amikor kevés a napfény, pl. télidőben, amikor rövidek a nappalok, és hosszú ideig tart a sötétség. Azt is tudnod kell, hogy a serdülőkor kezdetén, kb. 12-13 éves korban normális jelenségnek számít, amikor elkezdődnek a testi változások. A nemi hormonok termelődése felborítja a testünkben az egyensúlyt, hormonális átalakulás megy végbe. Egészen addig, amíg be nem áll a hormonális egyensúly, gondok vannak a kedélyállapottal. Sok felnőtt nőnél havi rendszerességgel jelentkezik a lehangoltság érzése, úgy, ahogyan a menstruációs ciklus is változik.

Az öngyilkosság alkalmoszerű gondolata is egy olyan dolog, ami a természetes fejlődési folyamat részének számít, abban az életkorban, amikor te is vagy. Tizenéves korban a fiatalokat intenzíven foglalkoztatják az ún. egzisztenciális problémák, amikor az élet és halál kérdéseit próbálják megérteni, amikor értelmet adnak saját életüknek.

Ha a reménytelenség érzése, az öngyilkossági gondolatok, minden érdeklődés elvesztése hosszabb ideig eltart, feltétlenül szakemberhez, a kiválasztott gyermekgyógyászhoz, gyermekpszichiáterhez, pszichológushoz kell fordulni segítségért.

Te jó úton vagy. Megfogalmaztad a problémádat, és jelentkeztél nekünk levélben. A következő lépésként a közvetlen környezetben is keresned kell legalább egy olyan felnőtt személyt, akinek elmondhatod a gondodat-bajodat. Ha úgy érzed, hogy az érzéseidet nem oszthatod meg a szüleiddel, nagyszüleiddel, osztályfőnököddel, akkor fordulj bizalommal az iskolában dolgozó pszichológushoz. Ha ilyen szakember nincs az iskolában, akkor az iskola pedagógusához, de a tanárid közül is segíthet az, akivel jó kapcsolatod van. Nagyon fontos, hogy beszéljess, elmondhasd, megoszthasd a gondolataidat, érzéseidet. Hogy legyen valaki, aki támaszt nyújthat, amikor magad alatt vagy, aki segít megérteni önmagadat. Már egy beszélgetés után is egy kicsit jobban érzi magát az ember a bőrében. Amikor rád tör a lehangoltság, ne zárkózz be a négy fal közé, inkább húzz tornacipőt, rollert, pattanj fel a kerékpárodra, és levegőzz egy fél órát a szabadban mozogva. Még jobb, ha a mozgás társaságban történik. A mozgás, a torna, különösen a rendszeres testedzés boldogsághormonokat termel a szervezetünkben, és ez is hozzájárul, hogy elillanjon a rosszkedv, lustaság, reménytelenség. Még hatásosabb a jó zenére való mozgás, mint amilyen a zumba, aerobik, salsa stb.

Fontos tudnod, hogy a különböző szokásaink, így a tanulási, vagyis munkaszokásaink segítenek áthidalni a problematikus időszakot, olyankor, amikor valamilyen krízisbe kerülünk. Ezért tervezd meg a napjaidat, hogy pontosan tudjad, mikor mi a dolgod, mikor pihensz, mikor lustálkods, barátkozol, mikor kell leülnöd tanulni, még akkor is, ha nincs valami jó kedved. Egy papírlapra írd fel azoknak a személyeknek a nevét, akik segíthetnek a tanulásban úgy, hogy kikér-

deznek, nekik mondd fel hangosan a leckét, esetleg akivel párban tanulhatsz stb.

Szóval: 1. kérj segítséget a környezetben lévő felnőttől, 2. nyisd ki a szobád ajtaját, 3. rendszeresen mozogj. A többit te magad tedd hozzá!

„Kedves Bizalmas!

Én egy 13 éves lány vagyok. Nagy problémám van. Nem tudom, mit tegyek! Van egy 15 éves fiú, aki tetszik, szoktunk szemezni, meg mosolygunk egymásra. Tegnap megállított, és azt mondta, hogy szeretne pettingelni velem, és tőlem függ, meddig megyünk el. Addig, ameddig én akarom. Nem tudom, belemenjek-e?! Tudom, mi a petting, és úgy gondolom, hogy ezt már azok csinálják, akik járnak egymással. Mit tegyek? Kérlek, adj tanácsot!

Leana”

Válasz:

Kedves Leana!

Én úgy gondolom, hogy még túl fiatal, éretlen és bizonytalan vagy. Igaz, hogy helyetted senki más nem dönthet, de az, hogy dilemmázol, arra utal, hogy ilyen dolgokra még nem állsz készen, hogy számodra még nem érkezett el a szex, még a petting ideje sem. Különösen nem a szerelem, és mélyebb érzelmek nélkül, amire felnőttkorban is valójában igencsak szükség van, hogy igazából boldogok lehessünk. Piszkálja a fantáziádat, lehet, hogy kíváncsi is – miért ne lennének ilyen érzéseid? –, de igazából nem állsz erre készen. Csak olyan dologba kell belemenni, amibe 100 százalékban biztos vagy, ha csupán 99 százalékban, akkor inkább ne. Engem személyesen még az is nagyon zavar, hogy mit gondolsz rólad és általában a lányokról ez a fiú, ha ilyen ajánlattal jön?! Biztos, hogy nem nagy becsülettel van a női nem iránt, ha szinte utcai ismeretségi szinten, érzelmek nélkül ilyen intim ajánlattal áll valaki elé. Abban is biztos vagyok, hogy ezt az ajánlatot nemcsak neked adta, hanem más lányoknak is. Vannak férfiak, akik úgy gondolkoznak – saját fülemmel hallottam! –, hogy: „Száz próbálkozásból egy biztosan bejön.” Ez a fiú biztosan nem érdemli meg a figyelmedet.

„Kedves Bizi!

Én egy hetedik lány vagyok. Nekem nem a szerelemmel, hanem a combjaimmal van gondom. Nem vagyok kövér, jó a figurám, de alul egy kicsit erősebb testalkatú vagyok. Inkább a combjaim vastagok, és a bőröm is lazább itt, és ez az, amivel nem vagyok megelégedve. Szeretném, ha vékonyabb lennék, a bőröm pedig fesesebb. Találtam a netten tornagyakorlatokat, de nem sok hasznát vettem! Kérlek, segíts! Mit csináljak?

Árvácska”

Válasz:

Kedves Árvácska!

Mit tegyél? Legyel kitartó a tornagyakorlatokkal, mert a csoda ebben az esetben nem egyik napról a másikra történik. Rendszeresen és folyamatosan kell tornázni, és nemcsak a láb- és combgyakorlatokat. Tudnod kell, hogy az erősebb altest a nőies alkathoz tartozik. Azt is tudnod kell, hogy a hormonok hatására a női kötőszövet lazább, mint a férfiaké. Ajánlatos, hogy az egész testfelületet naponta átdörzsöld egy ún. szizálkesztyűvel, és jó, ha testápolóval is bekened magadat. A kritikus részekre külön feszesítő krémeket is gyártanak. Azt is tudnod kell, hogy az ülés nem tesz jót a fenék, a comb és a lábak izmainak, szöveteinek, ezért kerékpározást, futást, ugrálókötélézést is beiktathatsz a napi teendőid közé. Emellett rostokban és vitaminokban gazdag ételeket kell fogyasztani, és naponta legalább 1,5–2 liter vizet inni. Ha kitartó és következetes vagy, biztos, hogy a hatás sem marad el.

Otthonunk legkoszosabb helyei

Gondtad volna, hogy a számítógép billentyűzetén vagy a távirányítón esetenként több baktérium és vírus telepszik meg, mint a vécékagylóban? A mosogatóba pottyantott gyümölcsöt talán többen kérdés nélkül elfogyasztanak, a vécébe ejtett holmit viszont biztosan nem. Pedig a nem gondozott mosogató, a fürdőkád, a fogkefének és azok a tárgyak, amiket sokat, sokan fogdosunk, óhatatlanul baktériumok és vírusok lakhelyéül szolgálhatnak. Tanulmányozzuk egy kicsit ezeket a gyanús tárgyakat.

A konyhai mosogató

A tisztának tűnő mosogatóban láthatatlan mikroorganizmusok nyüzsögnek. Ennek oka, hogy a tányérokrol, edényekről leöblített ételmaradékok táptalajul szolgálnak ezen apró élőlények számára.

Azzal, hogy a mosogatót tiszta vízzel kiöblítjük, még nem akadályoztuk meg a baktériumok elszaporodását. Érdemes naponta egyszer tisztítószert és víz keverékével átöblíteni, és ezzel megtisztítani a dugót is. Ne feledkezzünk meg utána az alapos kézmosásról.

A fogkefének

A fogkefénekkel igencsak bizalmas viszonyban vagyunk, mégsem fordítunk kellő figyelmet a tisztaságára. A leöblített és nedvesen elöl hagyott fogkefének baktériumok

és vírusok tenyészhetnek. Ha a szánkban lévő nem lennének elegendőek a sörték benépesítéséhez, jön az utánpótlás: sokszor a vécé lehúzásakor a fürdőszoba levegőjébe kerülő, kórokozókat is tartalmazó permet mikrobái pont rajta találnak kényelmes otthonra.

Megelőzés: először is a fogkefét olyan helyre tedd, ahol gyorsan megszárad, és ne legyen túl közel a vécéhez. Másodszor, a vécé tetejét a lehúzás előtt ajánlott lehajtani. Harmadszor, a fogkefét gyakran érdemes cserélni, és betegség után mindenképp vegyél újat.

A tévé távirányítója

Mindenki tapizza, a kutyánk megrágcsálja, és néha a földön landol – ki gondolná, hogy a távirányító nem tiszta...? Ne lepődjek meg túlságosan: a távkapcsoló egyike a legkoszosabb tárgyakkal, ami a lakásban a kezünkbe kerülhet.

Megoldás lehet az alkoholos törülközővel való fertőtlenítés, illetve a mindig hatásos kézmosás. Ezzel elkerülheted, hogy a kezre jutó bacikat és vírusokat a szádba továbbítsd, vagy a szemedbe masszírozd.

A számítógép billentyűzete

Ha a számítógépnél eszel, rátüszentesz, vagy kézmosás nélkül ülsz le gépezni, billentyűzeted mikroorganizmusok tanyájává válhat.

Gépezés előtt és után alaposan moss kezet. Ne egyél a számítógép mellett, és mindenképp övd a gépet a morzsáktól. Ha mégis morzsás lesz, rázd ki belőle, vagy óvatosan porszívózd ki, és időnként töröld át a billentyűzetet alkoholos kendővel (ne legyen túl nedves!). Ne felejtse el megtisztítani az egeret sem.

A fürdőkád

Benne fürdünk, mégsem elég tiszta: a fürdőkádak többsége, ha nem mossuk ki megfelelően, számos baktériumot tartalmaz.

Megoldás: a kádát fürdés után tisztítószerez vízzel érdemes kimosni, és száraz törülközővel átörölni.

Tipp: megfelelő kézmosással elkerülheted, hogy a kórokozók a szemedbe, orrodba, szádba kerüljenek, vagy hogy átvidd őket másokra. Az ideális kézmosás alatt pont kétszer érsz a „Boldog szülinapot” végére, miközben szappanos vízzel átdörzsölöd a kezeidet.

Amikor a kedvenc cipőd az ellenségeddé válik

A kamaszok lába folyamatos növekedésben és fejlődésben van, ami azt jelenti, hogy egy rosszul megválasztott cipő akadályozhatja lábaik egészséges fejlődését, és ez akár élethossziglan tartó lábfej-, térd- és hátfájáshoz vezethet.

A trendi, de egészségtelen cipők egyre több ember számára okoznak kínzó fájdalmat a lábukban. A tinédzsernek pedig még inkább ki vannak téve ennek a veszélynek, mivel a lábfejekben lévő csontok növekedése egészen felnőtté válásukig tart. Kamaszkorban a csontok még nem olyan ke-

mények, ezért könnyen deformálódhatnak, ha egy nem megfelelő formájú és méretű cipőbe próbálsz belepusztulni a lábaidat.

Sokszor halljuk: „A szépségért meg kell szenvedni!” Ha azonban a kényelmetlen cipők miatt kialakuló bőrkeményedésekre, bűtykökre és benőtt körmökre gondolunk, nem biztos, hogy megéri. És ezektől vannak még komolyabb és fájdalmasabb problémák is.

Az egészségtelen cipők viselése következtében megváltozik a járásmód és a testtartás, ami kellemetlen térd-, csípő- és hátfájáshoz vezet.

A lányok még inkább ki vannak téve a veszélynek, ugyanis közülük nagyon sokan hordanak túl magas sarkú cipőket.

Maradj inkább egészséges!

Nem árt, ha tudod, milyen veszélyeket jelenthet lábaidra nézve egy egészségtelen cipő. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy azonnal ki kell dobnod kedvenc lábbelidet, de ne hordj mindennap magas sarkú cipőt vagy balerinacipőt. Különösen akkor, ha tu-

dod, hogy sokat fogsz gyalogolni. Ugyanis ezek azok a lábbelik, amelyek leginkább veszélyeztetik lábad egészségét.

– Ügyelj arra is, hogy az edzőcipődet mindig gondosan és erősen kösd meg.

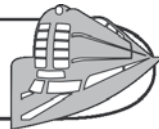
– Amikor az üzletben felpróbálsz egy cipőt, mindig sétálj benne egy kicsit, hogy meglásd, úgy is kényelmes-e, a lábfejed ugyanis hosszabb, amikor felállsz.

– Cipőt mindig a nap végén vásárolj, mert akkor a lábfejed hosszabbak.

– Ügyelj arra, hogy próbáláskor mindkét lábadra felpróbáld a cipőt, mivel a két lábfejed hossza eltérő lehet.

– Egyes ortopédusok ajánlása szerint a 3–5 cm magas sarkú cipők még nem egészségtelenek a lábra. Ajánlatos azonban, hogy minél kevesebb ideig hordj magas sarkú cipőt, s inkább kényelmes lábbelit viselj.

– Olyan cipőt válassz, melyben lábujjaid szabadon mozoghatnak. Szakértők szerint jobb olyan lábbelit viselni, melyek tartják a lábat (pl. fűzős vagy pántos cipő).

Bizarr élővilág Socotra szigetein

Hófehér, homokos tengerpart, nap-sütés, égbe magasodó hegyek, buja növényzet – mindezek alapján Socotra egy átlagos trópusi sziget is lehetne, azonban az arab világ gyöngyszemének is nevezett hely mesébe illő élővilágával, soha nem látott, esernyő alakú fáival és a természet oly sok más meghökkenítő csodájával az evolúció igazán különös megnyilvánulása, futurisztikus tájaival egyúttal a világ egyik legfurcsább úti célja.

Az Indiai-óceán északnyugati részén található, 250 kilométer hosszan elterülő Socotra-szigetecsoport négy szigetből és két kisebb, sziklás szigetecskéből áll, melyek magukénak tudhatják a Földünk egyik legelzigeteltőbb tája címet.

A legnagyobb szigetről, Socotráról már az idősámításunk előtti első században is tettek említést a térképészek, és az elmúlt két évezredben sem hagyta nyugodni a felfedezők fantáziáját, ennek ellenére azonban még ma is olyan, mintha az idő múlásának határterületén kívülre esne.

A civilizációtól sokáig elzártan létező, napjainkban a Jemeni Köztársasághoz tartozó Socotrán ma mintegy 70 ezer lakos él, ezek nagyobb része azonban máig a nomád életmódra jellemző körülmények között él, zárt közösségekben.

Socotra egyedülálló élővilága miatt a természet szentélye címet éppúgy kivívta, mint az UFO-sziget, az új Galapagos vagy a letűnt fajok múzeuma nevet: növényvilágának 37 százaléka ugyanis a Földön egyedül itt található meg, ami aztán az ide utazó turistákban olyan benyomást kelt, mintha nem is ezen a bolygón járnának.

Ezt csak tetézik a furcsa hullók és csigák – az előbbieket 90 százaléka, az utóbbiaknak pedig 95 százaléka sehol máshol nem fordul elő. A szigetecsoport emellett 192 madárfaj-

nak, környéke pedig 253 korallfajtának, 730-féle halnak és 300-féle ráknak ad otthont.

A sziget leghíresebb és legmeghökkenőbb látványt nyújtó növénye a sárkányvérfa. Az ernyő alakú fa a sziget cserjés-bozotos, illetve füves területein nő, nevét pedig a kéreg repedéseiből kiszivárgó gyantáról kapta, mely megkeményedve gyönyörű, vörös színbe öltözteti a törzset.

Egyes példányok akár több ezer évig is élhetnek, ám tényleges korukat nagyon nehéz meghatározni, ugyanis egyedülálló, szivacsos-rostos szerkezetű törzsük nem képes évgyűrűket. A fa nem evilági látványához járulnak hozzá krémszínű, illatos virágai is, melyek kora nyáron kápráztatják el a szigeten tartózkodókat.

A sárkányvérfához hasonlóan földöntúli látványt nyújt a nyolc-tíz méteres tökfá, melynek virágai a törzsön vagy az ágakon fejlődnek ki, és denevérek porozzák be őket. A fa különleges, gömbölyű termései a félméteres nagyságot is elérhetik.

Helyi érdekesség még a mirhafa, emellett azonban az idelátogatóknak azzal a különös ténnyel is szembesülniük kell, hogy, bár a furcsábbnál furcsább, hatalmas fák lombkoronáit csodaszép madarak ékesítik, a denevérek az egyedüli őshonos emlősök, amelyek a szigetet lakják.

A sziget sajátos élővilága és elszigeteltsége miatt máig fenntartott hagyományai révén különösen védett, 2008-ban az UNESCO is felvette a Világörökség helyszíneinek listájára.

Míg korábban az utazók és a természetbúvárok nehezen tudták megközelíteni, 1999-ben saját reptere épült, így a júniustól szeptemberig tartó heves monszunesők időszakát leszámítva, illetve a védett területekre jellemző szabályok betartása mellett egész évben várja a turistákat.

TARKA OLDAL

1	2		3	4	5	6	7		8	
9			10						11	
12			13					14		
		15							16	
17	18				19			20		
21						22			23	
24				25	26				27	
28			29					30		
										=

Keresztrejtvény

Vízszintes sorok: 1. A népi megfigyelés első része, 9. Téli sport, 10. Éke, 11. Indulatszó, 12. Mélység, 13. Fejetlen menza, 14. Mögé ellentéte, 15. A népi megfigyelés befejező része, 16. ..., EN, ÖN, 17. Van belőle, 19. Panoráma része, 21. Ibsen drámája, 22. A tetejére, 24. A fej része, 25. A csövön levő zárószerszék, 27. Feszítőeszköz, 28. Postafiók, 29. Huszonnégy óra, 30. Csigafajta.

Függőleges sorok: 2. A hajnal színe, 3. Jobbra-balra, 4. Ausztriai város, 5. Folyók, tavak üledéke, 6. Afrikai sivatag, 7. Eszenyi Enikő, 8. Falu szerbül, 9. A népi megfigyelés második része, 15. Csata, 18. Görög sziget (ék. f.), 20. Fordítva jó, 23. Kockázthatott összeg, 25. Autó angolul, 26. Síp betűi, 29. Nátrium vegyjele, 30. ...lap.

Betűrejtvények

1

KÉÉÉ		D	A
KR		U	
I		GŐ	

2

A	LA	A
K		B

3

	SZ	
VTN	E	CSE

4

FE	A	LÓ
----	---	----

Skandináv rejtvény (13.)

1905. IV. 11-én született az a magyar költő, akinek születésnapját a költészet napjává nyilvánították. Nevét és négy versének a címét megtalálod a rejtvényünkben.

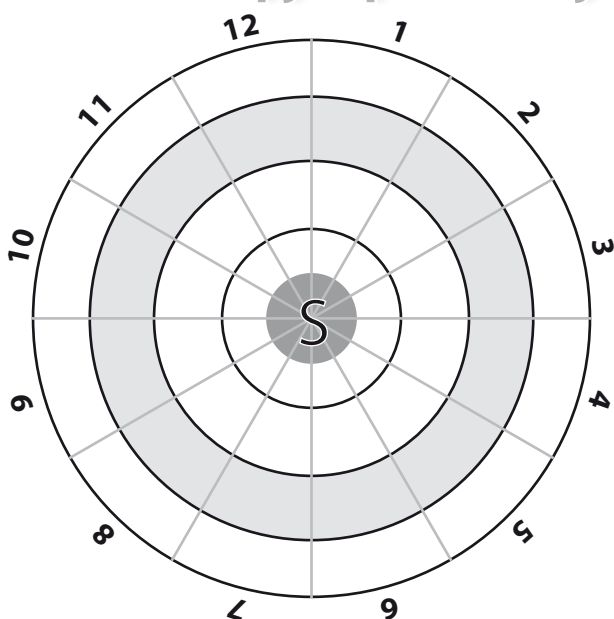
	A TAVASZ ELSŐ VIRÁGA JAPAN	LAKODALOM MADÁR- GYOMOR (ÉK. H.)	FERI BETŰI EME	TÁG BETŰI IDEGEN ANTAL	ÚTMUTATÁS NÉZEGET	ÉNEKKAR 50	
	FEKET ISTVÁN RÓKÁJA	IDEGKÖZVE- TÍTÉS LASSÚ ÜTEMENBEN	HANGTALAN LADA	KICSINYÍTÓ KÉPZŐ REPÜL	Á. U.	RÓNA EGYENMŰI	
1000 KÖTŐSZÓ		TEHÉN SZERBŰL RÉGI	HULLIK 2	HANGTALAN ZENTA	VISSZAÁD!		
MAGNÉZIUM MOST KONGÓ	ÓRIÁS EGYENMŰI IGÉ BETŰI	RÉGI TŰZET SZÜNTET	IGEN OLASZUL SZAMÁR- BESZÉD!	ÁGNESKA BEA EGYENMŰI	NÉMET ELŐLJÁRÓ LATIN KÖTŐSZÓ		
	JOG BETŰI RŰD VÉGEI	AMÁLKA EZ	MÁR ELŐRE SZÉN	UGYAN! ÓDON			

Betűfelesleg

1						
2						
3						
4						
5						

Minden vízszintes sor öt-öt betűjéből egy-egy értelmes szó alakítható ki. A megmaradt hatodik betűt írd a sorok végén levő üres négyzetbe. Ha ezeket felülről lefelé összeolvasod, egy-egy bácskai helység nevét kapod megfejtésül.

Minek a napja április elseje?

A meghatározásokra adott válaszokat az S betűtől kell kezdeni. A kiemelt körgyűrűből megtudod a feltett kérdésre a választ. Meghatározások: 1. Glédába, 2. Sorban elmond, 3. Magánszám, 4. Ilyen tábor is van, 5. Lekaszált fű, 6. Alattomos, 7. Takarmányt erjesztéssel tartósít, 8. Erdélyi helység, 9. Dögező ragadozó, 10. Élete útja, 11. Csúsós, 12. Sódar.

Ölelkező szavak

1	ÁSVÁNY ----- SUGÁR	2	ZENE ----- MESTER
3	HALÁSZ ----- ZSÁK	4	ÉNEK ----- REND

Keress olyan szót, amely mind a felső, mind az alsó szóval egy-egy összetett szót alkot.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Lóugrásban

	1		2		3	
SZ	L	R	F	E	N	R C A
K	☀	B	CS	☀	E	K ☀ V
Á	A	A	L	E	J	Á Á S

Minden rácsban egy-egy virágnév rejtőzik.

Betűcsere

- TETŐ
- LÁDA
- MÁK
- MÉZ
- MÁLNA
- JANUÁR

Mit gondolsz, hogy lesz a fenti kifejezésekből állatnév? Úgy, hogy kicserélsz bennük egy-egy betűt, pl. véka – béka.

A 12. szám megfejtései

Keresztrejtvény

Húsvét-sziget; holland hajós; Roggeveen

Betűrejtvények

- balkáni gerle, 2. állatkert,
- előszoba, 4. palánta

Keresztszavak

Vízszintesen: valóságos, nyíltsága, szakápoló
Függőlegesen: locsolkodó, kristályos, almás pite

Ölelkező szavak

- madár, 2. cirkusz,
- színész, 4. cigány

Körszámtan

24 – az első számot elosztjuk 4-gyel, majd megszorozzuk 8-cal, és így folytatjuk.

Kitöltőcske

hímes

Körbe-körbe

$$10 \times 5 - 25 + 7 : 4 = 8$$

A 11. skandináv rejtvény megfejtése:

TÜCSÖKZENE, A HUSZONHATODIK ÉV

Könyvjutalmat kap:

MIHAJLOVIĆ LÁZÁR, ÓBECSE

A király árnyéka

Írta: Hunyady József
Rajzolta: Fazekas Attila

Meglepő dolgok a házi kedvenceidről

1. A kutyák képesek kiszagolni a diabéteszes beteget

Elsőre úgy hangzik, mint egy epizód a Lassie tévsorozatból, de valójában igaz dolog.

Egy megfelelően képzett kutya képes a cukorbeteg gazdi vércukorszintjének veszélyes mértékű változását megérezni a szaglása révén, valamint még időben tudja figyelmeztetni gazdáját a veszélyre (manccsal, nyálással, nyüszítéssel vagy ugatással).

2. A kutyák ki tudják mutatni szeretetüket a gazdi felé

Amikor a kutya keresi a szemkontaktust, egyszerűen csak a szeretetét próbálja kimutatni, és nem feltétlenül kérést próbál eszközölni felénk. Csak nagyon közeli kapcsolat esetén alakul ki ez a fajta viselkedés, egyébként más kutyákkal vagy idegenekkel szemben az agresszió jele a szemkontaktus. Persze nem minden esetben áll fenn a dolog, lehet, hogy csak az ebédünkre pályázik. Ha feszült a testtartása és a füleit égne me-

reszti, akkor jobb békén hagyni, mert valamiért morcos az eb.

3. A kutyák képesek akár 250 szó felismerésére is

A legokosabb, legjobban képzett kutya-fajták nagyjából egy kétéves gyerek értelmi szintjén vannak, mármint a beszéd felismerését illetően, állítja a szakértő. Ezek a fajták 250 szó felismerésére is képesek, míg az átlagos kutyák csak 150-re.

Ezek a kutya-fajták: a border collie, uszkár, német juhász, golden retriever, dobermann.

4. A fehér macskák gyakran süketek

A fehér szőrű macskák gyakran süketek az egyik vagy mindkét fülükre, főleg azok, melyeknek kék a szeme. Ha csak az egyik oldalon kék, akkor valószínű, hogy arra a fülére nem hall az állat.

5. A kutyák tudnak táncolni

Egyes kutyatulajok olyan szórakozást találtak ki, hogy táncversenyt rendeznek kutya-gazdi párosításban, koreografált mozgólatsort bemutatva, megfelelő zenére, esetleg beöltözve. A kutya pedig képes követni a zene ütemére a megfelelő mozgólatsort.

6. A macskák a szájukon keresztül érzik a szagokat

Egy kisméretű szagérzékelő mirigy található a macskák szájpadlásán (Jacobson-szerv). Ahhoz, hogy a leggyengébb szagfoszlányokat is megérezzék, nagyra nyitják a szájukat, hogy az inger elérje az érzékelő szervet. Ez a furcsa szokás a Flehmen-reakció.

7. A macskák a szemikkel fejezik ki érzéseiket

A macskák az egymás közötti kommunikációt gyakran megoldják egymás nézésével és az egymásra való pislogással, állítják a viselkedéskutatók. Egy lassú pillantás a nyugalom jele, ami szintén nyugtatólag hat fajtársaira. Emberre irányulva egy csábító pillantás sokféle érzelmet válthat ki, vonzalmat, érdeklődést, szeretetet. Ha viszonzozzuk, a macskák megértik, egy hosszú pillantás, majd lassú pislogás megnyugtatólag hat házi és vadmacskára egyaránt.

8. A kutyák képesek szerelembe esni

Vajon képesek szerelmi kapcsolatot kialakítani, vagy bármelyik ellenkező nemű fajtársuk megteszi, akivel összefutnak a parkban? Az egyik szakértő, Elizabeth Marshall szerint igen, képesek rá, és erre dokumentált példát is tud mutatni. Elizabeth szerint azért mutat kevés kutya ilyen viselkedést, mert többnyire házi kedvencként tartva, elzárva élnek fajtársaitól.

Milyen mozgásforma illik hozzád?

A bicaj is kiváló választás

Ha nem lenne szimpatikus a futás, akkor egy másik népszerű sportot vegyél figyelembe, a biciklizést. A biciklizés az egyik legkiválóbb sport, és szórakoztató szabadidős tevékenység is egyben. Főleg a láb- és a farizmokat dolgoztatja meg.

Csoobanó locspocs

Ha nem a szárazföldi sportok híve vagy, választhatod az úszást is. Az egyik leghatékonyabb, legnépszerűbb mozgásfajta, hiszen az összes izmot egyszerre mozgatja meg. Túlsúlyosan és gerincproblémásan is úszhatsz, hiszen nem terheli sem a gerincet, sem a lábadat túlságosan. Javítja a rugalmasságot, és javítja a testtartást.

Ha kerekesebb formákra vágysz

Mindegyik labdajáték hatalmas népszerűségnek örvend, és főleg a karizmokat, illetve a lábadat erősíti. Nemcsak az izomzatod fejlődik vele, hanem a csapatszellemed, a kitartásod és az önuralmad is fejlődik,

emellett a csapatsportok tökéletes szórakozást is nyújtanak.

A művészebb, jó ritmusérzékűek választhatják a táncot is. Rengeteg formája létezik, minden izmodat erősíti, formálja, és nagy-szerű szórakozás is.

Ha már végképp nem megy semmi sem...

Ha otthonülő típus vagy, akkor is mozgnod kell! Hogy otthon is végezhess valamilyen mozgást, próbáld ki az ugrókötelezést. Ehhez a sporthoz nem árt egy kis állóképesség, illetve ritmusérzék, bár akkor is érdemes elkezdened, ha épp ezeknek a híján vagy, hiszen nagyon fejleszti ezeket a képességeidet.

Az ugrókötelezést nemcsak ugrálva, lépegetve is végezheted. Ha súlyosabb vagy az átlagnál, inkább lépegess, ha pedig gyakorlott vagy a mozgásban, nyugodtan ugrálgass. Fontos, hogy ne a betonon, hanem inkább fűvön vagy balesetmentes szőnyegen végezd a gyakorlatokat.

Ha még nem sportolsz valamit, vagy már nem szívesen üzöd jelenlegi mozgásformádat, próbáld megtalálni a hozzád leginkább illő sportot!

Kapd fel a nyúlcipőt!

A futást sokan szeretik, olcsó, egyszerű sport, amit szinte bárhol csinálhatunk. Viszont szakemberek egybehangzó véleménye szerint a legideálisabb mozgásforma heti 5 napon át napi fél-egy órás gyaloglás. Ha már a kondíciód javult, lehet gyorsítani a gyaloglás tempóján, majd egy hosszú, fokozatos rászoktatás után lehet elkezdeni futni. Célszerű beszerezni egy jó futócipőt, mert így kevesebb veszélynek teszed ki a bokádat.

Hogy hívják?

- Hogy hívják a békés harci kutyát?
- ???
- Bambull.

- Hogy hívják az álarcos rókakölyköt?
- ???
- Zorróka.

- Hogy hívják azt a cápát, amelyik állandóan az Antarktisz körül úszkál?
- ???
- DéliSHARK!

- Hogy hívják a repülő tevét?
- ???
- Dromadár.

- Hogy hívják a kongói fényképészt?
- ???
- Tekinca Vakumba.

- Hogy hívják a japán agglégényt?
- ???
- Maradoka Magamura.

- Hogy hívják a japán hülyét?
- ???
- Ikunuku.

- Hogy hívják az arab kapust?
- ???
- Kapd El Hammar.

- Hogy hívják a kínai taxisofőrt?
- ???
- Kup-Lung.

Nyuszika és a manikűr

Ül a nyuszi az erdőben, s egy hatalmas reszelővel élesíti a körmeit. Arra megy a róka.

- Mit csinálsz, nyuszi?

- Hegyezem a körmöm. Ha idejön az oroszlán, széttépem!

A róka úgy megijed a harcias nyúltól, hogy beveti magát a sűrűbe. Jön a farkas.

- Mit csinálsz, nyuszi?

- Hegyezem a körmöm. Ha idejön az oroszlán, széttépem!

- Megvadult ez a nyúl! - kiáltja a farkas, és usgyi be az erdőbe. Arra megy a medve is.

- Mit csinálsz, nyuszi?

- Hegyezem a körmöm. Ha idejön az oroszlán, széttépem.

Ijedten siet el a medve. Ám hatalmas horkantásokkal feltűnik az oroszlán.

- Mit csinálsz itt nyuszi? - kérdi.

- Manikűrözök, és közben butaságokat fecsegek.

Fogorvos

- Hé, mit csinál?! - üvölt a beteg a fogorvosnál. - Ez nem a fájós fogam!

- Nyugalom! - nyugtatgatja az orvos.

- Hamarosan arra is sor kerül.

Van hely

Székelyek ülnek a zsúfolt vonaton. Fel száll egy ember, benyit egy zsúfolt kabinba, és megszólal:

- Jó napot atyafiak!

- Jó napot! - hangzik a válasz.

- Hely van?

- Van.

- Oszt hun?

- Hát rajta ülünk.

Kis fogó

Bemegy egy férfi a fogorvoshoz:

- Ki kellene húzni egy fogamat.

- No, nyissa ki a száját, mindjárt kint lesz!

- Ezzel a kis fogóval?

- Ezzel minden fogat ki tudok húzni.

- Az enyémet nem! Ahhoz hosszabb kell.

- Miért?

- Mert a kocsmában kiverték és lenyeltem.

Éhes hangyák

Két hangya éhesen bandukol az erdőben. Meglátanak egy elefántot, amint közeledik feléjük. Azt mondja az egyik:

- Itt az ebéd, kapjuk el!

- Jó, de hogyan?

- Én elgáncsolom, aztán te ráveted magad, és megfojtod.

Vacsora

- Hová mész, nyuszika? - kérdi a farkas.

- A veteményesbe, vacsorát szerezni - feleli a nyuszika.

- Gyere, ül fel a hátamra, majd én elviszlek! - mondja nyájasan a farkas.

Útközben nyuszika naivan megkérdezi:

- És nálatok mi lesz a vacsora?

- Nyúl paprikás - felel a farkas.

Hagyaték

A nagymama a halálos ágyán azt mondja az unokának, hogy rá hagyja a farmot a munkagépekkel, hatalmas területtel, húszmillióssal vagyonnal.

- Hol van ez a farm? - kérdi a gyerek.

Mire a nagyi:

- A Facebookon.

- Tessék! Dobd el a botot, én meg majd szaladok utána!

- Na jó, akkor majd megkérek valaki mást, hogy vegyen el feleségül!

Meccs

Fociznak a legyek, amikor egyikőjükre rájön a szükség, és kimegy a WC-re.

Mikor visszajön, látja, hogy az összes légy a földön fetreng.

- Hát veletek meg mi történt?
- Valaki lefújta a meccset.

Bővítés

A skót menedzser nyilatkozik a sportújságnak:

- Az idén jelentősen kibővítjük a stadion öltözőjét.
- Valóban?
- Well. Körös-körül levakarjuk a falról a tapétát.

Terepszínű nadrág

Vadászboltban:

- Van terepszínű nadrágjuk?
- Van, de nem találjuk...

Kenguru

Egy texasi érkezik Sidney-be, és taxit fogad magának. Azt kéri, vigye körül a városban, és elkezd nagyképűsködni, hogy milyen kicsi a városi repülőtér, és hogy Texasban nagyobb kifutópályák vannak minden farmon. Hamarosan átkelnek a kikötő feletti hídon, és a texasi továbbra is felvág:

- A kacsaúsztatóm nagyobb, mint ez a kikötő, és a díszhidacska felette hosszabb, mint ez a játékhíd.

Amikor egy kenguru ugrik a kocsni elé, a taxisofőrnek hirtelen fékeznie kell, az utas pedig erősen kapaszkodik. A sofőr ekkor nem bírja tovább, felkiált:

- Rohadt tücskök!

Okos kutya

- Az én kutyám a legokosabb a világon

- dicsekszik egyik vadász a másiknak.

- Látom. Valahányszor felemeled a pusztát, rögtön elbújik egy fa mögé.

Rendőr a vonaton

Egy rendőr utazik a vonaton. Odamegy hozzá a kalauz, és miután ellenőrizte a jegyét, megkérdezi:

- Ki az? Az apám fia, és nem én vagyok?
- Nem tudom.
- Hát az öcsém!

A rendőr bemegy az őrszobába, s megkérdezi a társát:

- Ki az? Az apám fia, és nem én vagyok?
- Nem tudom.
- Hát a kalauz öccse!

Produkción

Egy ember panaszkodik a vonaton, hogy milyen unalmas az út.

- Ezen könnyen segíthetünk! - mondja a másik, és elővesz egy apró zongorát, egy széket, egy egeret és egy lepkét. Intésre a lepke énekelni kezd, az egér pedig zongorán kíséri.

- Ember, ez fantasztikus! Miért nem adja el ezt a produkciót a cirkusznak?
- Próbáltam, de rájöttek, hogy van a számban egy kis csalás. Nem a lepke énekel, hanem az egér hasbeszélő.

Orvosság

Az orvos megkérdezi az öreg bácsit:

- Na, bevette a kanalas orvosságot?
- Hát félig-meddig. Az orvosság még ment, de a kanál sehogy sem akart leférni.

A székely és a mérnök

Egy székely paraszt utazik a vonaton egy mérnök úrral. Csak ketten vannak a fülkében, hát a mérnök így szól a bácsikához:

- Tud sakkozni?
- Nem tudok.
- Tud pókerezni?
- Nem tudok.

- Akkor játsszuk azt, hogy felteszünk egymásnak kérdéseket, és a másik, ha nem tud válaszolni, fizet.

- Jó, jó, de magának sok iskolája van, meg pénze is sokkal több, mint nekem, úgyhogy maga fizessen 100 lejt, én pedig csak 10 lejt, ha nem tudok válaszolni.

Gondolja a mérnök, hogy úgylis ő nyer, hát beleegyezik, sőt, hogy mutassa nagylelkűségét, engedi a bácsit kezdeni.

- Akkor azt találja ki, mi az: ha feldobják vörös, majd zöld, majd lila, és mikor leér, akkor sárga.

Gondolkodik a mérnök, de csak nem jön rá.

- Ide a százast - mondja a bácsika.

Fizet a mérnök, majd kéri a bácsikát, hogy legalább mondja meg, mi az.

- Nem tudom én sem, tessék egy tízes.

Erős szervezet

- Lüktet a fejem, fáj az oldalam, hasogat a hátam, szaggat a vállam, szúr a szívem - panaszkodik a beteg.

- Irigylem magát - vág közbe az orvos. - Hallatlanul erős szervezete van, ha mindezt kibírja.

- Nem is akar semmit kifogni, csak gyakorlásképpen horgászlik.

- Honnan tudjam, hogy te a miénk vagy?

Sóskopó

A Sóskopó 2004-ben került fel a Ramsari listára. Ez a terület tulajdonképpen a Tisza egyik ősi mederága, és még a Tisza egykori szabályozásának kezdetén elvesztette kapcsolatát a fő folyóággal. A terület évtizedek óta kedvelt kiránduló- és megfigyelőhelye a hazai és a külföldi madarászoknak, hiszen kora tavasztól késő ősziig nagyon sok fajta vízimadár vonul itt át, gyakran több ezres vagy tízezer tömegekben. A viszonylag sekély szikós mocsár nyár végére gyakran ki is szárad, de addigra a talajon, a parti sávbán fészkelő madarak, a cankók (piros lábú cankó), a széki lilék, a széki gólya, a gulipán, a bíbic stb. már kiköltik fiókáikat, és továbbállnak. A Sóskopó és környéke (700 ha) madártani jelentősége miatt 1989-ben felkerült a hazai jelentős madártani élőhelyek, angol rövidítése alapján IBA-területek listájára. Az IBA-területet 2000-ben az ornitológusok javaslatára kibővítették 2660 hektárra.

A Sóskopó jellegzetes, sziki sötétű növényfajokból álló társulása ugyancsak indokolta a védetté nyilvánítását, a terület védetté nyilvánítására tett kezdeményezéseket. Növény- és állatföldrajzi szempontból is egyedülálló terület, hozzá hasonló alig akad Szerbiában. Hogy a Sóskopó 2004-ben elnyerte a

Seregélyek csapata a nyáj fölött: Farkas Géza fotója A Sóskopó négy évszaka című kiállításról

nemzetközi jelentőségű vizes élőhely státust, olyan fajok jelenlétének köszönheti, amelyek már általánosan veszélyeztetettek, a nemzetközi IUCN, azaz a Nemzetközi Természetvédelmi Szövetség (International Union of Conservation of Nature) vörös listáján is szerepelnek, például a szélkiáltó vagy a nagypóling, a cigányréce, a közlemültig fészkelő kékcőrű réce. Egyaránt jelentős a területen átvonuló és megpihenő több tízezer daru, a vadlibák és parti madarak óriási csapatai.

A Sóskopóról nemrég szép kivitelű könyv jelent meg Farkas

Géza és mások fotóival, szakemberek által írott szövegekkel szerb, illetve angol nyelven (külön kiadásként). Ennek kapcsán Törökbecsén majd Újvidéken megnyílt természetfotós kollégánk önálló kiállítása A Sóskopó négy évszaka címmel, ebből mutatunk be fedőlapon és hátsó oldalunkon egy csokornyitavaszi képet a szerző kedves

engedélyével. A fedőlapon: a kiszáradt Sóskopó, a hátlapon pedig darvak tánca, seregély parkol egy birka hátán, figyelő ürgepár, kardoslepke egy virágon, a Sóskopó magas vízállásakor, zöld varangy és a Sóskopó kiszáradva – a fehér előtéri rész nem hó, hanem sós föld, erről kapta a nevét a terület.

L. G.

Poszterünkhöz

A Green Day-t
Darazsac Dániel olvasónk kérte.

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormányja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

66 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Lennert Géza** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár és segédszerkesztő: **Fehér Mária** ■ Lektor: **Buzogány Kardos Julianna** ■ Állandó külmunkatársak: Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Fazekas Attila, Gyarmati Krisztina, Koncez Erzsébet, Lukács Melinda, Sztójánovity Livia, Tomán Mária ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lakterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: <http://www.tippnet.rs/jopajtas> ■ szerk@jopajtas.info